

Misli

Thoughts

**Print post publication number
100004295**

**JULIJ-AVGUST 2024
ŠTEVILKA - NUMBER 4
LETO - YEAR 73**

Misli julij-avgust 2024

Vsebina:

- 3 Dragi in spoštovani rojaki
- 6 Izpod Triglava
- 12 Vaši darovi
- 12 Slovenski misijon Adelaide
- 15 P. Pavle Jakop: Počitniške lovorike
- 16 Slovenski misijon Melbourne
- 26 Polovinke
- 31 Slovenski misijon Sydney
- 36 Iz Kraljčine dežele – Queenslanda
- 38 Kako sta Rudolf Maister in njegov konj ubranila slovenski Maribor
- 40 Triglav Mounties
- 46 Spomini na osamosvajanje ...
- 52 Mile Klopčič: Mary se predstavi
- 53 Adijo, prijatelja Tomaž in Draga
- 56 Zapisi Danice Petrič
- 59 Razmišljanja – Cilka Žagar
- 65 Ezopove basni za današnji čas

VODI ME, DOBROTNA LUČ,
skozi temo, ki me obdaja,
popelji me naprej.
Noč je temna,
daleč od doma sem,
vodi me vedno naprej.
Vodi moje korake;
ne prosim te,
da bi mi že zdaj razodel,
kaj mi prihranjaš v prihodnosti.
Zadostuje mi en sam korak,
za ta trenutek.

Nisem bil vedno tak,
nisem te vedno prosil,
da bi me vodil.
Rad sem si sam izbral pot.
Zdaj pa te prosim,
da me ti vodiš naprej.

Ignacio Larranaga

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: župnijska cerkev sv.
Frančiška Ksaverija, Radmirje
(foto: p. SP)

Spodaj: romarsko svetišče sv.
Antona Padovanskega, Hawthorn,
Melbourne (foto: p. SP)

Dragi in spoštovani rojaki!

Zima ni zgolj sezona nizkih temperatur, ki smo jih v letošnjem letu v Melbournu zares obilno deležni. Lahko je tudi podarjeni čas za razmislek, za iskanje topline v soju sveč in za odkrivanje lepote v miru, ki ga prinaša. V tem zimskem času, ko narava počiva, se naše misli in občutja pogosto poglobijo in postanejo bolj čista in sveža. Morda nas letošnja zima vabi, da se zavijemo v odejo spokojnosti in občudujemo njene čudeže. Nekje sem prebral, da zima ni le sezona mraza, ampak čas, ko se lahko ogenj vztrajnosti in moči razplamti v vsakem izmed nas. In tega ognja in moči želim sebi in tudi vam.

Verjetno je vsak od nas že kdaj videl peščeno uro. To je zelo preprosta naprava, ki skozi ozko grlo iz zgornjega v spodnji stožec siplje droben pesek in preprosto meri čas. Kiparji in slikarji s peščeno uro radi ponazarjajo minljivost in neustavljivo pretakanje časa. Pravijo, da naše običajne ure niso poštene, kazalci se vrtijo v krogu in vedno znova dosežejo številko dvanajst. Tako se zdi, da je naše

življenje kroženje in stalno vračanje istega. Peščena ura je v tem pogledu poštenejša in hkrati bolj neizprosna. Kaže neusmiljeno in hkrati nepovratno minevanje časa. In tako odteka tudi naše življenje, počasi ali hitro. Morda se je kdaj dobro tudi malo ustaviti in si v zavest priklicati ta čas, kajti zelo radi misli o času izrivamo iz svoje zavesti, kot da bomo živeli večno. Kako živim svoje življenje? Kaj sem naredil s svojimi talenti in neštetimi darovi?

Ko pogledamo nazaj na prehojeno življenjsko pot, nas morda navdaja z zadoščenjem, tolažbo in veseljem. Marsikaj, kar nas je skrbelo in težilo, je minilo. Odgovorna naloga, življenjska odločitev, morda bolezen ali pa odhod ljubljene osebe. Težki dnevi so ob pogledu nazaj nekako poveljani ter osvetljeni z neko blago in milo svetlobo. Ob njih čutimo zadoščenje, češ,

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager):** p. Simon Peter Berlec OFM, Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Tehnični urednik (Production Editor) in računalniška postavitev:** p. David Šrumpf OFM, Kew | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetz | **Stalni sodelavci:** p. David Šrumpf OFM, p. Darko Žnidaršič OFM, Florjan Auser, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Martha Magajna, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address):** MISLI, PO Box 3200, KEW VIC 3101 | **Tel.:** 03 9853 7787 | **E-mail:** slomission.misli@gmail.com | **Naročnina za 2024** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew:** MISLI, BSB: 06 3142. Številka računa: 0090 1561 | **Poverjenišтво** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor |

Tisk (Printing): Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne.

Misli na spletu: Florjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. Tam kliknite na MISLI. | **ISSN 1443-8364**

vedno novih stvari.

Človek ponavadi prehodi štiri velika življenjska obdobja. Otroštvo, mladost, zrelo dobo in starost. Vsako obdobje ima svojo lepoto in svoj čar. Današnji človek pa skuša nekako zanikati čas. Kot vredno in lépo priznava samo eno dobo, mladost. Vsi jo poveličujejo kot idealno, najlepše in najsrečnejše obdobje. Radi bi ustavili čas, predvsem staranje, in skrili svoja leta. Pri tem ljudem pomagajo kozmetične čarovnije, toda kljub temu se vsi nekoč postaramo. V bistvu pa gre pri tem za zanikanje in zatajevanje časa. Če dobro premislimo, se vendarle ni potrebno sramovati nobene dobe, nobene starosti. Prav nasprotno. Človek potrebuje celoto. Potrebuje otroštvo, mladost, zrelost in tudi starost. Življenjske dobe se med seboj tako lepo dopolnjujejo in vsaka življenjska doba človeku nekaj da. Pomislimo samo, kakšen bi bil svet brez otrok, brez nji-

tudi to smo prestali, tudi to je za nami. Kakšna preizkušnja, ki se nam je zgodila v preteklosti in jo sedaj gledamo od daleč, nas je morda okrepila in nam vlila poguma za naprej. Bog je bil v trpljenju močan, Bog mi je pomagal, z Božjo pomočjo – radi rečemo – smo naredili to in to. Morda bi se morali še bolj zavedati, da je vse, kar prejemamo, Božji dar. Do zadnjega vlakna našega bitja, do zadnjega atoma kisika, ki ga dihamo, je dar, kakor bi rekel sv. Frančišek Asiški: *Neizmeren dar Božje ljubezni*. Če si kdo zasluži, da mu rečemo hvala, je to prav gotovo Bog, ki je ena sama dobrota in eno samo blagohotno usmiljenje. Odprte so nam res neštete možnosti, človek ni nikoli prestar za nov začetek. Prav nasprotno. Starost je lepa predvsem, če zna vedno znova začenjati, če se pogumno loteva

hovega razigranega veselja, iskrivih oči, brez njihovega odkrivanja, čebljanja in smeha, brez njihove odkritosrčnosti in nedolžnosti. Kako pust bi bil svet brez naše mladine, brez njenih neugnanosti, nemira, vprašanj in iskanj. Kakšen bi bil svet brez poguma, brez delavnosti, podjetnosti in moči zrelih mož in žena. In končno, kako neizmerno revnejši bi bil svet brez zrelosti starih ljudi, brez njihove modre in mirne besede, brez njihove sive glave, pred katero se poklonimo in izkažemo svoje spoštovanje in čast. Kakšen bi bil svet brez njihovih bogatih izkušenj, brez njihove potrpežljivosti, brez njihovega posebnega veselja, ki ga premore le starost. In še nekaj bom zapisal: kaj bi bil svet brez njihove vztrajne molitve.

Pregovor pravi: »Mladost ima lep obraz – čist in nedolžen, toda starost ima lepo dušo.« Človek se mora res truditi sprejeti sebe in vsako življenjsko dobo. Priznati si mora svoja leta, pritrditi tudi svojemu staranju ter ga sprejeti brez grenkobe, brez žalosti in nekakšne otožnosti.

Prepričan sem, da se v vsakemu izmed nas skriva veliko darov, toliko neverjetne energije in dobrih stvari. Le še bolj se jih moramo zavedati in jih biti pripravljeni deliti med seboj. Naj nam Marijina priprošnja in Božji blagoslov pri tem pomagata.

p. Simon Peter Berlec

VAŠI DAROVI

BERNARDOV SKLAD: 190 \$: Tatjana dr. Tee. **60 \$:** Nazarija Novak. **40 \$:** Teresa Prosenak, Veronika Ferfolja, Silvia Ferfolja, Alojz in Angela Šuštar. **30 \$:** Fred Toplak. **20 \$** Mirko Koder, M. Kromar, Marija Skok, Peter in Iva Mandelj, Marjan Saksida. **10 \$:** Andrej Vučko, Zlata Vitez, Majda Skubla, Lojze in Iva Jerič.

ZA MISIJONE: 1000 \$: N/N. **200 \$:** N/N. **Za misijonarja p. Pedra Opeko: 400 \$:** N/N.

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

PAPEŽ FRANČIŠEK V TRSTU

V naši neposredni sosesčini, v Trstu, je od 3. do 7. julija potekal 50. Socialni teden katoličanov v Italiji z naslovom *V srcu demokracije*. Več kot 1200 delegatov iz vse Italije (med njimi naši rojaki: predsednik Vincencijeve konference Marijan Kravos, predsednik Slovenske prosvete Tomaž Simčič, predstavnica mladih, arhitektka Neža Kravos, ter publicist in novinar Ivo Jevnikar) so razpravljali

o aktualnih temah našega časa, o krhkosti demokracije, sobivanju različnih kultur ter prevzemanju odgovornosti in dejavnem vključevanju katoličanov v družbeno življenje. Vrstile so se razprave o družini, šoli, športu, okolju, zdravstvu, politiki, aktivnem državljanstvu ... ob tem pa tudi bogoslužna, kulturna in družabna srečanja. Na začetku dogajanja je sodelujoče nagovoril italijanski predsednik Sergio Mattarella. Socialni teden so sklenili s sveto mašo, ki jo je na Velikem trgu daroval papež Frančišek. Z njim so med drugim somaševali skoraj vsi slovenski škofje. Pri maši je s petjem pesmi, berilom in prošnjo v slovenščini sodelovala tudi slovenska skupnost

v Italiji. Pred mašo se je papež v kongresnem središču srečal s predstavniki oblasti, verskimi voditelji, predstavniki znanosti in umetnosti ter z migranti in osebami s posebnimi potrebami. Po maši pa je imel običajno molitev z nagovorom ob opoldanskem zvonjenju.

SVETI NAZARIJ 'PREBUDIL' KOPER

Prvi škof v Kopru in ustanovitelj mesta sv. Nazarij goduje 19. junija. V koprski škofiji, kjer se spominjajo 1500-letnice njegovega prihoda v Koper, so se letos na njegov praznik pripravljali s številnimi dogodki, tudi z devetdnevnicco. V krstilnici Sv. Janeza Krstnika so odprli razstavo obnovljenih portretov koprskih škofov. Blagoslovili so prenovljeno rotundo Sv. Elija – verjetno prvotno stolno cerkev v Kopru. V nedeljo pred praznikom so pripravili slovesno procesijo Sv. Nazarija po mestu, in sveto mašo, pri kateri so se zbrali slovenski škofje. Gre za stoletja največji dogodek v mestu, ki so ga poznali vsaj od leta 1422 do 1955, ko ga je oblast prepovedala. Nadškof Stanislav Zore je v pridigi spomnil: »To je bil največji praznik mesta in okoliških krajev. Povezal je vse prebivalstvo, ribiče in kmete, izobražence, mestne oblasti, mlade in stare, bogate in revne, stare in nove meščane, koprski otok in vasi. Celo mesto je 'dišalo po lavandi', kar je dajalo prav poseben čar temu praznovanju.« Na predvečer praznika so imeli med drugim slovesne večernice in glasbeni uvod pred praznikom zavetnika in ustanovitelja mesta Koper. Njemu

v čast so v palači Tarsia odprli razstavo Sv. Nazarij in Koper ter na pročelju Pretorske palače predvajali svetlobni prikaz življenja zavetnika mesta. Na sam praznik so imeli mašo s petimi hvalnicami. Koprskemu škofu Juriju Bizjaku se je pridružilo šestdeset, sedemdeset duhovnikov. Ob jubileju so že na začetku meseca blagoslovili šestdeset mašnih plaščev s klekljanimi čipkami, a jih je zmanjkalo. Škof Jurij je v nagovoru po evangeliju povzel prebrano Božjo besedo, ki spodbuja duhovnike, pa tudi vernike, naj okrepijo svetost vsak zase, pa tudi kot skupnost. To je tudi glavno sporočilo Sv. Nazarija, je poudaril škof Jurij. Po slovesnosti pa je dejal: »Zadnje dni, lahko bi rekel kar zadnje tedne, ta prisotnost, navzočnost in slava Sv. Nazarija v Kopru naraščajo iz ure v uro. To je skoraj neverjetno. Vsak dan sta mu posvečena dva ali trije dogodki in povsod 'skoči na dan'... Samo svetnik lahko tako prebudi eno mesto oziroma eno škofijo, kot je to storil Sv. Nazarij.« Praznovanje jubileja so sklenili nekaj dni pozneje z romanjem k svetemu Nazariju v Boršt, kjer je bil rojen prvi koprski škof in ustanovitelj mesta Koper.

NOVOMAŠNIKI 2024

Cerkev v Sloveniji ima letos štiri novomašnike. Na predvečer praznika apostolov Sv. Petra in Pavla je škof Andrej Saje v novomeški stolnici posvetil v duhovnika salezijanca Gregorja Markelca iz župnije Šentrupert. Na praznik, 29. junija, je bil v ljubljanski stolnici po rokah nadškofa Stanislava Zoreta posvečen Matjaž Venta iz župnije Dob. Koprski škof Jurij Bizjak pa je v domači stolnici posvetil dva novomašnika:

to sta Luka Jesenko iz župnije Godovič, in Mel Kovic iz župnije Miren pri Gorici. Luka Jesenko in Matjaž Venta sta imela novi maši dan po posvečenju, Mel Kovic in Gregor Markelc pa 7. julija. Trije Slovenci so bili posvečeni na tujem. Vid Grdadolnik iz Logatca, ki pripada gibanju neokatehumenske poti, je bil posvečen 7. junija v Pulju

na Hrvaškem. Argentinski Slovenec Damian Črnak, ki je nekaj let živel in študiral pri nas, je bil posvečen 1. maja v Bariločah v Argentini. V Čikagu v ZDA pa je bil 18. maja posvečen Martin Nyberg, Slovenec po materi. Vid Grdadolnik je imel novo mašo v Dolnjem Logatcu, Damjan Črnak je imel ponovitev nove maše v župnijah svojih staršev, v Črnem Vrhu in Poljanah nad Škofjo Loko, Martin Nyberg, ki je doma v župniji sv. Edvarda, prihaja pa tudi na Ameriške Brezje v Lemont, kjer je trenutno p. Metod Ogorevc, pa je imel ponovitev nove maše na Vranskem.

EVROPSKE VOLITVE V SLOVENIJI

Volitve v Evropski parlament, ki so potekale 9. junija, je v Sloveniji dobila SDS, ki je zbrala dobrih 30 odstotkov glasov in osvojila štiri mandate. Naj-

večja vladna stranka Gibanje Svoboda je zbrala 22 odstotkov glasov in si zagotovila dva mandata. Po en mandat so dobile še stranke Vesna z 10 odstotki glasov ter SD in NSi z dobrimi sedmimi odstotki glasov. Za nekaj tisoč glasov je brez mandata ostala SLS; doslej je stranko v Bruslju zastopal Franc Bogovič. Vse druge stranke so zbrale po nekaj odstotkov glasov ali manj. V novem sklicu Evropskega parlamenta bodo sedeli Romana Tomc (tretji mandat), Milan Zver (četrti mandat), Branko Grims in Zala Tomašič z liste SDS, z liste Gibanja Svoboda Irena Joveva (drugi mandat) in Marjan Šarec, z liste Vesna Vladimir Prebilič, z liste SD Matjaž Nemec in z liste NSi Matej Tonin. Vsi so bili izvoljeni s preferenčnimi glasovi. Največ med vsemi jih je prejela nosilka liste SDS Romana Tomc, in sicer dobrih 72 tisoč. Volilna udeležba je bila 40 odstotna, kar je največ doslej; neveljavnih glasovnic je bilo skoraj štiri odstotke in pol. Med novimi poslanci je dosedanji notranji minister Marjan Šarec, ki se poslavlja od vladne ekipe. Tudi dosedanji kočevski župan Vladimir Prebilič bo zapustil položaj, zato bodo v Kočevju volili novega župana. Kdo je na volitvah zmagal? Zmagovalka je stranka SDS pod vodstvom Janeza Janše s štirimi poslanskimi sedeži; prej je imela le dva. Največja vladna stranka Roberta Goloba, ki je na državnozborskih volitvah zbrala dvanajst odstotkov manj glasov kot na volitvah v državni zbor, ima le dva sedeža. Čeprav je po besedah Branka Cestnika evropske volitve zreduciral na kulturni boj, da bi dobil večjo podporo, se mu to ni obrestovalo. Z vprašanji evtanazije, splava, legalizacijo drog in priznanjem Palesti-

ne je skušal ustvariti klimo spopada in sovraštva ter s prevaro doseči boljši rezultat. Opozicija – SDS in NSi, obe v Evropski ljudski stranki – je dobila skupno pet poslanskih mest, vladna stran le tri; izvenparlamentarna stranka pa enega. Sočasno z evropskimi volitvami so potekali »Golobovi« posvetovalni referendum o prostovoljnem samomoru s pomočjo, o uporabi konoplje in uvedbi preferenčnega glasu. Vsi trije referendumi so uspeli.

MAŠA ZA DOMOVINO

Pred 33 leti, 26. junija 1991, na dan razglasitve samostojne in neodvisne države Slovenije, so v številnih cerkvah pri nas potekale maše za domovino. V ljubljanski stolnici jo je daroval nadškof Alojzij Šuštar. Od takrat je vsako leto pred državnim praznikom maša za domovino, ki jo daruje eden izmed škofov. Tokrat je mašo za domovino v ljubljanski stolnici daroval predsednik škofovske konference škof Andrej Saje.

V pridigi je spomnil na ljubeč odnos Boga do človeka in vsakega naroda ter povabil k zvestobi vrednotam, ki so nas oblikovale. Spomnil je na lepote naše domovine, ki se odražajo tako v naravi kot v obliki vrednot, na katerih teme-

lji slovenska ustava. So pa tudi časi, ko človek začuti, da ga polja in hiše, mesta in vasi ne pozdravljajo več tako prijazno, kot so ga nekoč. Pride dan, ko se na dom usede senca. Ob tem je škof Saje odprl vprašanje smrti in se posredno dotaknil prizadevanj dela družbe in dela politike za uzakonitev možnosti za predčasno končanje življenja. Poudaril je, da je smrt del človekovega življenja. »Smrt je v redu človekovega življenja. Tega dejstva ne moremo umakniti, tudi če bi ga odeli v še tako lepe besede. Smrt je nasilen zaključek življenja celo takrat, ko jo oblečemo v pravico odločanja o času in načinu.« Kot je še dejal, zaskrbljeno opazujemo, kako se roka neželene smrti izteza na ljudi v naši bližini in v svetu, v raznih vojnih žariščih. Hvaležni smo, da živimo v miru, solidarno spremljamo stisko od vojne prizadetih ljudi in gostoljubno sprejemamo tiste, ki trkajo na naša vrata, je spomnil škof Saje in povabil k življenju po evangeliju, ki pravi, naj ljubimo vse, tudi naše nasprotnike, in naj molimo za tiste, ki nas preganjajo.

70 LET SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

V dneh, ko se Slovenci po svetu mudijo na obisku v domovini, so v dvorani Slovenske matice v Ljubljana pripravili slavnostno akademijo ob 70-letnici Slovenske kulturne akcije z naslovom »V potrebnem enotnost, v dvomljivem svoboda, pri vsem pa ljubezen«, ter simpozij, na katerem so predavatelji osvetlili delo in poslanstvo te osrednje kulturne ustanove med argentinskimi Slovenci, ki je v letih po ustanovitvi povezala rojake po svetu in v zamejstvu, v domovini pa je bila nezaželena. Tudi v Avstraliji

je imela svoje člane, sodelavce in poverjenike. Med precej zavzetimi so bili p. Bernard Ambrožič, pozneje p. Bazilij Valentin, pa Jože Čuješ, Zvone Hribar in drugi. Knjige, ki jih je izdajala, pa so še danes na policah številnih domov Slovencev v Avstraliji. Med tistimi, ki so od začetka pri SKA je pisatelj Zorko Simčič, ki je leta 1954, ko je ta zaživela, vodil literarno sekcijo. Čeprav je v 103. letu starosti, je udeležencem akademije poslal pismo, kjer je med drugim zapisal: »V teh dneh proslavljamo sedemdesetletnico ene od organizacij, ki so se po drugi svetovni vojni rodile v emigraciji, bile priklicane v življenje, da bi se slovensko tako kulturno, kakor splošno duhovno življenje razvijalo še naprej. Predvsem je to bilo vabilo kulturnim delavcem v Argentini in po svetu, k literarnemu in znanstvenemu ustvarjanju. Ko se danes oziramo nazaj in gledamo sadove tega 'podviga', vidimo, da se naši tedanji kulturniki niso izneverili zahtevam časa, v katerega jih je položil Bog, da so ostali zvesti svojim poklicem in vsak na svojem področju ter po svojih močeh še naprej gradili 'slovenstva novo podobo'. Danes mlade generacije njihovo poslanstvo nadaljujejo. Morda v drugačnih okoljih in doslej neznanih razmerah kot nekoč, a vendar z istim ciljem – čim višja kultura. Saj se tudi danes vsi zavedamo: Nas ne bodo nikoli reševali še taki ekonomski ali politični uspehi, ampak samo širna kultura in globina duha.«

PREDSEDNICA DRŽAVE O PRAVICI DO GROBA

Slovenska predsednica Nataša Pirc Musar je na proslavi ob dnevu državnosti spomnila tudi na temno plat polpretekle zgodovine in na neki način

začela izpolnjevati, kar je lani obljubila misijonarju Petru Opeki ob njegovem obisku v domovini. Dejala je: »Čas je, da ob 80. obletnici konca druge sve-

toвне vojne dostojno pokopljemo vse Slovenke in Slovence in druge ljudi, ki doslej niso imeli pravice do groba. Naredimo konec prilagajanju zgodovine trenutnim političnim interesom! To ne sodi k dostojnemu pokopu. Napočil je čas, da smo čuteči in da ponotranjimo, kako zelo so pravica do intime, vladavine prava in pravica živeti v svobodni državi sestavni del resnične sprave. V imenu vseh dobromislečnih ljudi zato prosim: Ne odlašajmo. Ne dovolimo, da posmrtni ostanki žrtev pobojev ostajajo skladiščeni v kletih in plastičnih zabojih. Ker to preprosto ni človeško. Ker to nismo mi. Čas je, draga Slovenija.« Misijonarja Petra Opeko je na besede predsednice opozorila Romana Bider iz pravne pobude Vseposvojitev. Zahvalil se ji je z zvočnim sporočilom: »Zelo sem vesel, ker ste me seznanili, da se je slovenska predsednica dr. Nataša Pirc Musar ob državnem prazniku zopet spomnila, da moramo našim žrtvam komunističnega nasilja po drugi svetovni vojni dati dostojen pokop. Dejala je: čas je! Ta čas pomeni sedaj, danes. Po 80 letih od vojne je res čas, da se

dostojno pokoplje vse te naše brate in sestre, ker so Slovenci in ker imajo to pravico. Hvala vam, da vztrajno spominjate slovenske oblasti, da mora biti ta pokop slovenskih žrtev urejen čim prej. In to bo sprava za vso Slovenijo. Mi smo med seboj vsi bratje in sestre; na kateri koli strani že smo bili, smo vsi Slovenci in imamo vsi pravico do dostojnega pokopa. Bog daj, da bi bilo to urejeno čim prej. Bog, blagoslovi Slovenijo, vse naše oblasti in ves slovenski narod. Bog vas živi!« Ob koncu se je zahvalil vsem, ki vztrajno spominjajo slovenske oblasti, da mora biti ta pokop slovenskih žrtev urejen čim prej.

DOBRODOŠLI DOMA 2024

V Zavodu sv. Stanislava se je na izseljensko nedeljo, 7. julija, s 30. taborom Slovencev po svetu končalo letošnje srečanje Dobrodošli doma. S podporo vladnega urada za rojake v zamejstvu in po svetu so ga pripravili Izseljensko društvo Slovenija v svetu, Rafaelova družba, Slovenska izseljenska matica in Svetovni slovenski kongres. Srečanje Dobrodošli doma 2024 se je sicer začelo v četrtek z vseslovenskim srečanjem v državnem zboru. Tokrat so bili v ospredju mladi ter njihovi izzivi pri ohranjanju slovenskega jezika in kulture. Svoje izkušnje so predstavili študentje in študentke iz zamejstva, ki so opravili študij v Sloveniji. Isti večer so si udeleženci na Konservatoriju za glasbo v Ljubljani ogledali opereto Kakor stari naredi, je zmerom prav. V petek so se lahko udeležili vodenega ogleda Narodne in univerzitetne knjižnice, ki letos praznuje 250. obletnico. Sobotno dogajanje se je odvijalo v središču knežjega mesta, v Celju. V

Celjskem domu so predstavili več knjig z izseljensko tematiko, film in odprli dve razstavi. Na Krekovem trgu se je predstavilo več folklornih in pevskih skupin iz evropskih držav in Argentine. Zbrane je nagovoril minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon. Sklepni dan v Zavodu sv. Stanislava se je začel s sveto mašo, ki jo je daroval škof Anton Jamnik, odgovoren za pastoralo rojakov po svetu. Sledila je okrogla miza na temo: Ali Slovenija dovolj pomaga priseljenim Slovincem? V kulturnem programu pa so med drugim nastopili dijaki maturantje iz Argentine in plesna skupina Triglav iz Winnipega v Kanadi.

RAZSTAVA AVSTRALSKE SLOVENKE

V sklopu srečanja Dobrodošli doma je bila na osrednjem prizorišču v Celju na ogled razstava Bodi v cvetju slikarke Stephanie Jakovac Bakaj. Stephanie je z osemnajstimi leti z rodne Gorenjske za starši odšla v Avstralijo in si ustvarila družino v mestu Albury. Tam je bila med drugim uradna prevajalka slovenščine in slikarka. Po upokojitvi se je povsem posvetila slikanju, grafiki in kiparjenju. Pogosto upodablja cvetje, zlasti divje orhideje in avstralsko divjino.

SLOVENC V ITALIJI

Krovni organizaciji naših rojakov v Italiji, Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij, sta v začetku julija predstavili blagovno znamko Slovenci v Italiji, ki predvideva razvoj celostne podobe in skupnega portala slovenske narodne skupnosti v Italiji. Sestavljata ga znak izrezljanega srca in cveta nad njim ter spletna stran *slovita.info*. Nova blagovna znamka bo zunanjemu svetu pomagala prepoznati slovensko narodno skupnost, Slovincem pa pomagala, da se bolje spoznajo in tesneje povežejo na duhovno-kulturni, gospodarski in politični ravni. Spletna stran *slovita.info* pa bo na voljo vsem, ki želijo od blizu spoznati slovensko narodno skupnost v Italiji, njeno turistično in kulturno ponudbo, odkrivati stare običaje in naravno bogastvo krajev, kjer živijo.

O MNOŽIČNEM IZSELJEVANJU SLOVENCEV

Pri švicarski založbi Peter Lang je na 460 straneh izšla knjiga *Daring Dreams of the Future, Slovenian Mass Migrations 1870–1945*. Gre za pregled množičnih migracij z našega ozemlja v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja, ko se je za stalno izselila slaba tretjina vsega prebivalstva. Pri tej znanstveni monografiji gre za priredbo dela *Doba velikih migracij na Slovenskem*, ki so jo napisali Aleksej Kalc, Mirjam Milharčič Hladnik in Janja Žitnik Serafin; izšla je leta 2020. To znanstveno delo je v angleščino prevedla Barbara Skubic, Annemarie Skubic in Dirk Hoerder pa sta dodala recenziji.

Slovenian Mission Adelaide

P. DAVID ŠRUMPF OFM

47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007

Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007

P. David (mobilni tel.): 0497 097 783; Telefon v Melbournu: 03 9853 7787;

E-mail: slomission.adelaide@gmail.com

V Kew mi pozimi marsikdo reče: »V Južni Avstraliji ste srečni, ker imate bolj toplo, kot je pri nas.« A zima je zima, v Melbournu ali v Adelaidi. Zmrzovalo v Adelaidi sicer ni, je pa manjkalo zelo malo, samo kakšna stopinja. Pa je tudi zima lepa, saj živimo v pričakovanju, da bo enkrat prišla pomlad, in potem poletje ...

Naše redne dejavnosti tečejo naprej po ustaljenem redu, kar je seveda dobro, saj starejši ko postajamo, težje se sprijaznimo s spremembami in spreminjamo stare navade. V mislih imam predvsem nedeljske maše, naša druženja po mašah in skupno kosilo v dvoranci na prve nedelje v mesecu.

Kot smo maja vedno **počastili našo nebeško mater Marijo** z njenimi litanijami, tako smo **v juniju častili Jezusovo srce** z litanijami, njemu v čast. Posebnega branja, šmarničnega v maju in vrtničnega v juniju,

nismo imeli, saj so ta branja sestavljena tako, da se nadaljujejo iz dneva v dan. Prebrati samo nekaj odlomkov ne bi bilo smiselno. Pa smo raje počastili Marijo in Jezusa z molitvijo.

Hvala vsem, ki ste se na tretjo majsko nedeljo udeležili marijanske procesije v centru Adelaide. Letos je potekala po ulici Wakefield mimo stolnice in do bližnjega osrednjega trga Victoria. Letošnja procesija je bila jubilejna, petinšedemdeseta. **Hvala vsem, ki ste se je udeležili** in zastopali »naše barve«,

hvala Rosemary, ki je nosila bandero Marije Pomagaj, in **hvala trem Kalcevim dekletom**, Albin, Carmen in Michelle, ki so se procesije udeležile v narodnih nošah. Bog lonaj!

Prvo nedeljo v juniju smo zaključili praznike, ki so časovno vezani na veliko noč: Gospodov vnebohod, binkošti, praznik Svete Trojice, praznik svetega Rešnjega Telesa in Krvi ter praznika Srca Jezusovega in Srca Marijinega. Namesto evharistične procesije smo imeli **češčenje Svetega Rešnjega Telesa v cerkvi**, saj so mi mnogi že lani rekli, da težko hodijo v procesiji, predvsem pa težko stojijo ob oltarjih za blagoslov. Tudi naše bogoslužje moramo prilagoditi možnostim in našim zmožnostim.

Ob **dnevu slovenske državnosti** smo se naše prve domovine spomnili dopoldne pri maši in jo počastili s slovensko himno ter molitvijo za domovino, popoldne pa je bila proslava in slavnostno kosilo v Slovenskem klubu. Lepo, da praznik toliko pomeni rojakom, ki so že desetletja v daljni Avstraliji, ter tudi njihovim otrokom in vnukom. Vsi smo

si bili edini: Bog živi Slovenijo in naše rojake v domovini in tujini!

V začetku julija se je slovenske maše udeležila tudi družina **Gierlach (Vojtek in Anita Polajžer)**. Velikokrat pridejo k slovenski maši, tokrat pa je bilo prvič, odkar **sta starejši Leo in srednja Ela prejela zakramenta birme in prvega svetega obhajila**. Tako sta

pri tej maši prvič prejela tudi obhajilo. **Družini in še posebej Leu in Eli iskreno čestitamo** in vsem trem, tudi najmlajšemu Archiju, želimo, da bi ras-

li, ne samo v letih, ampak tudi v modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. Hvala vsem, ki sodelujete pri našem bogoslužju, in vsem, ki poskrbite za to, da bogoslužje lepo in gladko poteka. **Rosemary Poklar** mi je v veliko pomoč, tako pri maši kot tudi sicer: bere in pripravi bralce beril in prošenj, organizira darovanjsko procesijo, poskrbi za pobiralce nabirk, pomaga deliti obhajilo, na radiu oznanjuje dogodke v cerkvi, pobira pošto, ko me ni v Adelaidi itd. **Angela Dodič ob pomoči Marije Zagorc** posrbi za šopke pred oltarjem, pred ambonom in pri Mariji Pomagaj, **Nada Čargo** pa poskrbi za umetniške šopke na oltarju. Bog vsem povrni!

Hvala pa tudi vsem, ki poskrbite, da so prijetna tudi naša srečanja v dvoranci. Omenil sem že kosila, ki jih zdaj v glavnem pripravljata **John in Treudy Macsai**, medtem ko jih je do lani pripravljala Angela Dodič. Ob kosilu in za pospravljanje pa vidim, da vas veliko rado priskoči na pomoč. **S kavo, čajem in pecivom pa naše gospodinje postrežejo po vsaki maši**, tudi takrat, ko ni kosila. Pecivo spečejo in darujejo za naš misijon, kar gotovo pomaga pri

kritju stroškov. **Bog povrni dobrim gospodinjam** – za njihovo dobroto in za dobro pecivo!

Omenil sem Johna in Treudy Macsai, ki že nekaj mesecev kampirata v počitniški prikolici na našem dvorišču. Občasno se jima pridruži s svojo prikolico še Sonja Pahor s psičkom Buddyjem. John in Treudy sedaj skrbita za cerkev, za hišo, ki je oddana v najem, in za dvoranco. Tako je zdaj poskrbljeno tudi za čiščenje cerkve in za razna popravila. Vesel sem, da smo vsi zadovoljni.

MAŠE V NAŠI CERKVI:

28. julija (17. nedelja med letom), **4. avgusta** (18. nedelja med letom), **25. avgusta** (21. nedelja med letom), **1. septembra** (22. nedelja med letom), **22. septembra** (25. nedelja med letom), **29. septembra** (26. nedelja med letom), **6. oktobra** (Frančiškova in rožnovenska nedelja), **27. oktober** (30. nedelja med letom). **Maše so vedno ob 10. uri dopoldne.**

POČITNIŠKE LOVORIKE

Prihaja čas,
ko ne bomo več slepci in glušci,
ki ne vidijo cvetov in ne slišijo blagoglasja pesmi.
Že plivka čas počitnic in dopustov,
še prej pa bo maratonski tek:
tek živčnih vojn za zlate pokale,
čas panike, strahov, utrujenosti in trnjevih udarcev.
Za nekatere bo to čas odličnih uspehov,
nagrajevanja, veselja in ponašanja;
za druge bojevanje prepoznih bitk, bolestnih trudov
in prižiganje praznih svetilk,
zato pa čas solza, očitkov, žalitev in kaznovanj.
To bodo trenutki enačenja otroka s spričevalom
in merjenja ljudi z daljavo potovanj in eksotiko dopusta:
ni važno, kdo si, ampak, kaj si dosegel,
ni pomembno, če si srečen in zdrav,
ni zadostno, da me ljubiš in se imaš rad.
Vse lahko delaš: zmerjaš, preklinjaš, pljuvaš,
razbijaš, pretepaš starše –
vse bomo razumeli,
vse bomo spregledali in odpustili,
da bo le uspeh
in se bomo lahko ponašali s tvojimi pokali.
In potem,
ko bomo drveli do vikendov in plaž
in pustili za sabo vse nadure in gore opravljenih del,
pustili doma spričevala in trhle lovorike,
bomo tedaj sploh še vedeli,
k čemu se naj še priganjamo
in zaradi česa se naj še spoštujemo?
Bomo še kaj več kot šolarji in delavci?
Bog, blagoslovi naše počitnice in dopuste,
da bomo več kot to!

p. Pavle Jakob

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM: 0455 444 912

p. David Šrumpf OFM: 0497 097 783

Sts. CYRIL and METHODIUS

SLOVENIAN MISSION

Baraga House, 19 A'Beckett Street

PO Box 3200, KEW VIC 3101

Tel.: (03) 9853 7787

E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

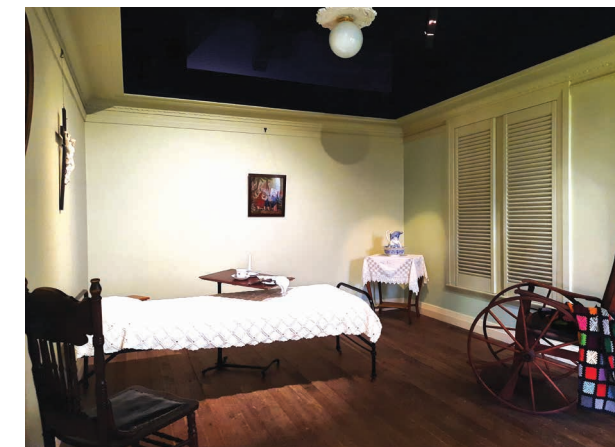
Osmega avgusta – letos bo ta dan četrtek – bomo obhajali god avstralske svetnice **Mary of the Cross MacKillop**. Rodila se je 15. januarja 1842 v Fitzroyu v Melbournu kot prvorojenka Alexandra MacKillopa in Flore MacDonald, ki sta se v Avstralijo priselila s Škotske. Vseh osem otrok sta vzgajala v katoliškem duhu in z veliko ljubeznijo. Ker so bili revni, je morala Marija kot najstnica najti delo, da bi pomagala pri vzdrževanju družine. Od ranih let je v sebi vedno bolj jasno čutila klic v posvečeno življenje. Kot guvernanta v Penolu je spoznala duhovnika Juliana Tenisona Woodsa, ki je kot župnik skrbel za veliko območje na jugu Avstralije. V tistem času sta bila izobraževanje in zdravstvo zelo pomanjkljiva in nedostopna, še posebej za revne ljudi na podeželju. Marijine sanje o možnosti šolanja revnih otrok, ki ne morejo plačati šolnine, so se ujemale s sanjami župnika Woodsa, ki je postal njen duhovni vodja. Spodbujal jo je k njeni poklicanosti. Skupaj sta oblikovala načrt za ustanovitev skupnosti sester, ki bi se posvečale poučevanju, predvsem revnih podeželskih otrok. Tako je leta 1866 nastala Kongregacija

sester sv. Jožefa, Presvetega Srca. Petnajstega avgusta 1867 so prve sestre nove kongregacije izrekle zaobljube uboštva, čistosti in pokorščine, in Marija je prevzela ime Marija od Križa. Kmalu zatem pa se je njeno srce odprlo tudi za obubožane in ostarele, ki so bili brez česarkoli, družba jih je zavrgla. Do

leta 1869 je tako v šolah, sirotišnicah in zatočiščih za ženske delalo že 60 sester, sčasoma pa so začele delovati tudi v drugih kolonijah in na Novi Zelandiji. Sv. Marija od Križa se je kmalu začela soočati z vrsto težav, ki so bile povezane predvsem z vodstvom kongregacije. Želela je, da bi ji njena vodstvena vloga omogočila, da bi lahko pošiljala sestre v različne kraje, kjer je bilo njihovo delo potrebno, ne da bi bile omejene samo na določeno škofijo. Vrsta okoliščin je škofa v Adelaidi, ki je Marijo od Križa najprej podpiral, privedla do tega, da jo je leta 1871 zaradi domnevne nepokorščine izobčil iz Cerkve, kar je Marija sprejela mirno in v duhu pokorščine. Škof je svojo odločitev preklical že čez slabih šest mesecev, tik pred smrtjo, in Marija se je s svojimi sestrami vrnila v kongregacijo. To so bili temni dnevi. Da bi uredila vprašanja odločanja o kongregaciji, se je Marija od Križa odpravila tudi v Rim in za pomoč prosila papeža Pija IX. Soglasja glede ureditve kongregacije sicer ni prejela (to je prišlo leta 1888), dobila pa je mnogo spodbud, še posebej na treh srečanjih, ki jih je imela s papežem Pijem IX. Po vrnitvi v Avstralijo so se težave nadaljevale. Marija je morala iz Adelaide oditi v Sydney in je bila leta 1885 odstavljena z mesta vrhovne predstojnice. Šele štirinajst let pozneje so jo lahko sestre svobodno izvolile za vrhovno predstojnico kongregacije, kar je ostala do smrti. Vse te spremembe je sprejemala z mirom in ohranjala spoštovanje do škofov in duhovščine. Neutrudno si je prizadevala za revne. Eden njenih najljubših izrekov je bil: *Never see a need without doing something about it* (Kadarkoli te potrebujejo,

priskoči na pomoč). Goreče je častila Srce Jezusovo, Najsvetejše in sv. Jožefa, kar jo je spodbujalo v ljubezni do Boga in Božjega ljudstva. Vseskozi je bila usmerjena v uresničevanje Božje

volje, zaradi česar je zmogla sprejemati vse radosti in težave, s katerimi se je pogosto soočala. Zapisala je: »Božja volja je zame najljubša knjiga, ki se je nikoli ne naveličam brati.« Vse življenje je bolehalo, trpela močne glavobole in bila pogostokrat priklenjena na posteljo. A svojo bolezen je spremenila v pot, ki vodi bliže k Bogu. (*Mary MacKillop Sayings: »Whatever troubles may be before you, accept them bravely, remembering Whom you are trying to follow. Do not be afraid. Love one another, bear with one another, and let charity guide you all your life. God will reward you as only He can.»*)

Med obiskom Nove Zelandije, ko je bila stara 60 let, jo je zadela možganska kap in paralizirala desno stran njenega telesa. Naučila se je pisati z levico, nadaljevala s svojim delom generalne predstojnice in opravila celo nekaj potovanj v oddaljene samostane. Leta 1905 se je njeno telesno stanje še poslabšalo. Vse do smrti je junaško trpela, ohranila vesel pogled na življenje in

vedno razglašala Božjo voljo. Umrla je 8. avgusta 1909.

Ob grobnici sv. Marije od Križa v

Sydneyju, kamor vsako leto prihaja na tisoče romarjev, so molili trije papeži: sv. Pavel VI., sv. Janez Pavel II. in Benedikt XVI. Še vedno je znana po svoji svetniški prijaznosti in dobroti, ki je odsevala v vseh njenih delih in obveznostih ter o kateri piše apostol Pavel: *»Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva je ljubezen, ni nevoščljiva, ljubezen se ne ponaša, se ne napihuje, ni brezobzirna, ne išče svojega, ne da se razdražiti, ne misli hudega. Ne veseli se krivice, veseli pa se resnice. Vse prenaša, vse veruje, vse upa, vse prestane. Ljubezen nikoli ne mine (1 Kor 13,4-8).*

Mesec junij je bila zaznamovan s slovesnim praznikom svetega Rešnjega telesa in krvi, Srca Jezusovega ... in ob koncu z mašo za domovino ter praznikom apostolov Petra in Pavla. Žegnanje v čast zavetnikom naše cerkve in misijona, svetima bratoma Cirilu in Metodu, smo obhajali na prvo nedeljo, 7. julija. Ob koncu maše smo zapeli zahvalno pesem Bogu za vse milosti, ki jih prejemo v našem svetišču.

Ob minulem prazniku sv. bratov Cirila in Metoda, našem žegnanju, se še posebej zahvaljujem Božji ljubezni, ki jo s p. Davidom okušava po dobrotnikih misijona, po zvestih sodelavcih, po skritih molivcih, po vseh, ki na tak ali drugačen način kažete, da ste najini sopotniki. Hvala vam za vsak izraz Vaše podpore, za vsako toplo misel, za vsako delovno uro, ki ste jo pustili v Kewju. Še posebna zahvala pa velja Vsem, ki si od svojega odtegujete, da darujete za potrebe misijona. Bog, ki vidi na skrivaj, naj Vam bo bogat plačnik. Hvala vsem za prinesene dobrrote, članicam Društva svete Eme pa za njihovo pripravo in postrežbo.

Sedemindvajseta obletnica smrti patra Bazilija bo v petek, 26. julija 2024. S hvaležnostjo se ga bomo spomnili pri maši ob 10. uri. Ob tej priložnosti izrekam iskreno zahvalo članicam Društva sv. Eme, ki vsak mesec darujejo za mašo za pokojnega patra, za sestre, ter za žive in pokojne članice Društva sv. Eme.

Slovesni praznik MARIJINEGA VNEBOVZETJA bo v četrtek, 15. avgusta. Ob 10. uri bo slovesna maša, pri kateri bomo obnovili posvetitev slovenskega naroda Materi Božji.

Praznovanje OČETOVSKEGA DNE bomo imeli teden dni pred samim praznikom, v nedeljo, 25. avgusta 2024. **SLOMŠKOVO NEDELJO** bomo obhajali v nedeljo, 15. septembra 2024. Naš bl. škof Anton Martin Slomšek je zapisal: »Za nebesa si nabirajte zakladov! Kar bomo tukaj vsejali, bomo tam vekomaj želi. Kakor staro leto bo minilo naše življenje, dobra dela pa nam bodo ostala«.

NEDELJSKA maša migrantov in beguncev bo v nedeljo, 29. septembra 2024, ob 15. uri (am), v St Patrick Chatedralu v Melbournu. Daroval jo bo melbournski nadškof Peter Comensoli. Ob 14. uri bomo v procesiji okoli katedrale molili rožni venec.

OBLETNICO BLAGOSLOVITVE NAŠE CERKVE (56.) bomo obhajali v **nedeljo, 20. oktobra, ob 10. uri**. Prvo slovensko cerkev v Avstraliji je 20. oktobra 1968 blagoslovil tedanji koprski škof dr. Janez Jenko. Ob tej priložnosti se je zbrala velika množica ljudi, med

njimi tudi mnogi, ki se dobro spominjajo zgodovinskega dogodka izpred več kot pol stoletja.

ZAKONSKE JUBILEJE (10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60 ...) bomo praznovali v **nedeljo, 27. oktobra 2024, ob 10. uri**. Prosim, če sporočite, kdo praznuje, in ne recite: »Saj ni potrebno!« ali pa »Midva ne praznujeva.« Verjemite, praznovati je treba, ker je človek tudi bitje, ki praznuje.

Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih se zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kewju, še vedno obstaja

možnost spremljanja maše na družbenem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: **Slovenian Mission Melbourne** <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

ODŠLI SO

IVANA (IVA) WOPPEL, rojena TOMŠIČ, je umrla v soboto, 1. junija 2024, v Nellie Melba Aged Caru v Wheelers Hillu. Rodila se je 22. junija 1927 v Knežaku. Od nje smo se poslovili v četrtek, 6. junija 2024, v naši cerkvi v Kewju. Ob 9. uri smo imeli mašo zadušnico, po njej smo jo pokopali na pokopališču Keilor. Ivana je bila tretja od sedmih otrok. Mladost je preživela v Knežaku. Družina se je preživljala s poljedelstvom. V tistem času je bila Slovenija pod Italijo, zato je Ivanino šolanje, ki se je za kratek čas prekinilo pri 13 letih, potekalo v italijanščini. Pri dvajsetih se je poročila z Ivanom Čeligojem. Skupno življenje sta začela na Reki, obmorskem mestu na Hrvaškem. Ivan je bil tam gasilec, ona pa je skrbela za dom. Kmalu se jima je rodil sin Matevž, štiri leta pozneje pa še Boris. Zaradi moževe službe se je družina pogosto selila po hrvaških obmorskih mestih. Leta 1962 se je Ivana z otrokoma preselila v manjše slovensko mesto, v Izolo. Tam sta sinova hodila v šolo, Ivana pa je delala v tovarni strojev v kontroli kakovosti. Tu so živeli dve leti, potem pa se je Ivana pogumno odločila, da bo naredila isti korak, kot sta ga pred tem njena brata Peter in Toni. Odšla bo v Avstralijo. Kot je pripovedovala, je bila spodbuda za ta odhod boljša prihodnost za njena sinova. S fantoma je prispela v Italijo, zaprosila

za status begunca ter se zanimala za pot v Avstralijo. Šest mesecev so preživeli v begunskih taboriščih v Italiji in v tem času je Ivana uspela dobiti delo v kampu. Končno je prišel čas odhoda. Vkrcali so se na Qantasovo letalo in odleteli novemu življenju naproti. V Melbourneu so pristali, ko je bilo zunaj štirideset stopinj. To je bila vročina, kakršne Evropejci še niso doživeli. Tam jih je pričakal p. Bazilij in s taksijem so se odpeljali do doma, kjer je živel Ivanin brat Peter. Hitro si je poiskala delo. Okoli leta 1968 je v slovenski skupnosti spoznala Jožefa Woppla, s katerim se je kmalu poročila. Leta 1995 je umrl mož Jožef. Ivana ga je močno pogrešala, a je šla naprej odločena, da bo tudi brez njega kar najbolje izkoristila življenje. Njena zadnja leta so bila težka.

Sočutje sinovoma Matevžu in Borisu, vnukinjama Caitlin in Stephanie, vnukoma Jacobu in Matthewju, pravnukinji Ivani, pravnukoma Isaacu in Maxemilianu, ter bratu Petru v Avstraliji.

MILKA JAKSETIČ, rojena RUTAR, je umrla v ponedeljek, 3. junija 2024, na svojem domu v okrožju Taylors Lakes. Rodila se je 17. marca 1932 v vasi Zabiče. Od nje smo se poslovili v četrtek, 13. junija 2024, v cerkvi Sacred Heart v St Albansu. Ob 11. uri smo darovali mašo zadušnico, po njej smo jo pokopali na pokopališču Keilor.

Milka je imela še dve sestri in brata. Leta 1954 je z letalom, ki je letelo iz Rima preko Darwina, pristala v Sydneyju. Od tam so jo odpeljali v tranzitni kamp v Wagga Waggi, kjer so ji dodelili delo pomočnice bolnim in revnim v bolnišnici Calvary Riverina, ki so jo vodile sestre Marijine družbe.

Nato se je preselila v Melbourne in se zaposlila v Kew Lunatic Asylumu (bolnišnica Willsmere), kjer se je posvetila pomoči invalidnim, duševno bolnim, ranljivim in nezaželenim otrokom. Na plesu v Brightonu je spet srečala Hermana, ki ga je skrivaj ljubila od 18. leta. Leta 1956 sta se poročila. Rodili sta se jima dve hčerki, Suzi leta 1958 in Arnie leta 1960. Milka je vedno dajala zgled, kako stvari reševati z milino in dostojanstvom. Bila je velikodušna in spoštljiva do vsakogar. Brezpogojno je ljubila svojo družino in skrbela zanj. Bila je članica slovenskega kluba Jadran in odlična v balinanju. Njena prijaznost in velikodušnost sta bili očitni vsem, ki so jo poznali.

Sočutje hčerkama Suzi in Arnie, vnukinjama Chloe in Erin, vnuku Jaku, pravnukinji Mii, in pravnuku Oliverju.

ANTON BRNE je umrl v četrtek, 6. junija 2024, v Salford Park Nursing Home v Wantirni. Rodil se je 4. avgusta 1921 v Podgrajah pri Ilirski Bistrici. Od nje smo se poslovili v četrtek, 20. junija 2024, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10. uri smo imeli mašo zadušnico, po njej smo ga pokopali na pokopališču Keilor.

Ker so bile Podgraje takrat pod Italijo, je obiskoval šolo v italijanskem jeziku. Med drugo svetovno vojno je bil vpoklican v italijansko vojsko, ki jo je služil v Grčiji. Ob koncu vojne je bil kot zornik v Nemčiji. Vrnil se je v Slovenijo. Novembra 1945 se je poročil z Marijo, s katero se je poznal od malih nog in bil od nje 14 dni starejši. Poznala sta se vse življenje. Avgusta 1946 se jima je rodil sin Dušan. Ker se nista počutila varno (komunizem ...), sta se odločila pobegniti v Italijo. Prispela sta do Ne-

aplja, kjer sta bivala v migrantskem kampu, kjer se jima je oktobra 1948 rodila hčerka Ana. Po enem letu je družina odpotovala v Avstralijo. Marija je z otrokoma stanovala v migrantskem kampu v Bonegilli, Tone pa je delal vse mogoče, dokler ni privarčeval toliko, da se je družina, skupaj s še dvema družinama, naselila v Carltonu. Kmalu so se preselili v Moonee Ponds, kjer so živeli samostojno. Veselje se je kmalu spremenilo v žalost ob tragični izgubi sina Dušana v prometni nesreči, ko je bil star komaj šest let in pol. Kmalu se je družina preselila v Noble Park, kjer so si zgradili hišo. Zadnje bivališče, ki ga je Tone zgradil, je bilo v Wantirni. Prosti čas je rad preživljal v malem sadovnjaku. Okrog hiše je posadil številna sadna drevesa. Bil je zbiratelj kovancev in znamk. Zelo rad je bral.

Sočutje hčerki Ani, vnukom Kalu, Stephenu, Danielu in Adamu, ter pravnukinji Audrey in pravnuku Jacobu.

DRAGICA CAROL GOMIZEL, rojena SARDOČ, je umrla v petek, 7. junija 2024, v Heidelberg Repatriation Hospitalu v Ivanhoeju. Rodila se je 30. novembra 1932 v vasi Brje pri Komnu. Od nje smo se poslovili v petek, 21. junija 2024 ob 11.30, v naši cerkvi v Kewju. V družinskem krogu smo jo pokopali na Eltham Cemetery Trustu na Elthamu. Leta 1941, ko je bila Dragica stara devet let, ji je umrla mama. Imela je sestro Marijo, ko se je oče po vojni znova poročil, pa so prišli še Nada, Miloš in Nevis. Njena mladost ni bila prav lahka. Kmalu je nehala hoditi v šolo, da je zagotovila izobrazbo tudi sestri. Njeno glavno opravilo je bila pomoč na družinski kmetiji. Leta 1949 je na kopa-

lišču srečala bodočega moža Virgilija. Leta 1950 se je njen fant odločil zapustiti Slovenijo in pobegniti čez mejo v Italijo. Dragica mu je rekla: »Kamorkoli greš ti, grem tudi jaz.« Julija 1951 sta uspešno prestopila mejo, kljub streljanju nad njunima glavama. Poročila sta se v begunskem taborišču. V Italiji sta ostala skoraj pet mesecev, preden so ju sprejeli za preselitev v Avstralijo. V Port Melbourne sta prispela 27. decembra 1951. Dragica je bila stara 19 let. Kmalu po prihodu v migrantski center v Bonegilli in delu v bolnišnici Mooroopna sta se naselila v Melbourneu in živela v skupnih hišah v Pascoe Valu, Brunswicku in Carltonu. Leta 1952 sta kupila zemljišče v Essendon Northu (zdaj Niddrie) in do leta 1954 zgradila družinsko hišo.

Leta 1958 se jima je rodil prvi otrok, Henry, šest let kasneje pa Vivienne. Dragica je bila izučena šivilja in je kar nekaj let delala v tekstilni industriji. Do svojih sedemdesetih je delala tudi na oddelku za imigracijo. Pomagala je novim migrantom, da so se naselili v Avstraliji, pomagala jim je pri iskanju nastanitve in zaposlitve. Vsi so jo zelo cenili; iz prve roke je izkusila razvoj Avstralije v večkulturno družbo, kakršna je danes. Sredi leta 1970 sta z možem kupila hišo v East Keilorju. Močno sta bila povezana s slovenskim klubom. Nedelje so bile namenjene druženju in delu v klubu. Ob večerih je prosti čas preživljala v šoli, kjer se je učila francoščino, se ukvarjala z jogo in šivala – izdelovala je obleke zase in za druge. Leta 1983 sta z možem kupila zemljišče v Montmorencyju in si zgradila sanjski dom. Končala je tečaj notranjega oblikovanja za pomoč pri opremljanju hiše.

Njena zadnja desetletja življenja so bila posvečena služenju, ljubezni in skrbi za družino. Z možem Virgilijem sta skupaj preživela 74 srečnih let. Hčerka Vivienne je med drugim povedala:

»Everyone who met my mother would always tell me how warm and loving she was. Her generosity with her time, her energy, her commitment to help others, her advice and actions provided invaluable support to many people. It is a great testament to her nature that she formed so many long-lasting friendships over the years. ... My lasting memories of mum is simple: she was a hardworking passionate woman of strength who never waned in her support or love for her family.« Sočutje možu Virgiliju, sinu Henryju, hčerki Vivienne, vnukom Adamu, Marku, Matthewju in Marcusu, ter vnukinjama Nicole in Tanyji.

ELVIRA (VERA) LISIECKI, rojena LAVRENČIČ, je umrla v nedeljo, 9. junija 2024, v St Catherine's Aged Caru v Balwynu. Rodila se je 12. junija 1940 v vasi Logje pri Kobaridu. Od nje smo se poslovili v soboto, 22. junija 2024, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10. uri smo imeli mašo zadušnico. Ob 14. uri (2 pm) smo jo pokopali na pokopališču Altona Memorial Park v Altoni Northu. Bila je najmlajša od treh otrok. V Avstralijo je prispela novembra 1949 skupaj s starši, sestro Vido in dedkom Anonom. Družina se je najprej naselila v Collingwoodu (Melbourne). Po preselitvi v Footscray je Vera srečala svojega moža Louja (Ludwika), s katerim je skupaj živela 64 let. Poročila sta se 12. aprila 1958. Nekaj časa sta živela v Geelongu, nato pa sta se s svo-

jima otrokoma Stephenom in Leonie naselila v St Albansu. Sin Stephen je leta 1987 umrl. Kasneje sta z možem živela v Rosanni, a se kmalu preselila na polotok Mornington, da bi kar najbolje izkoristila naravno okolje, ki sta ga oboževala. Imela je velik smisel za humor in vedno se je na svoj tihi način postavila za tisto, v kar je verjela. Vsakdo, ki ga je srečala, je bil deležen njene neverjetne radodarnosti in prijaznosti, saj je vedno ponudila roko v pomoč vsakomur, ki jo je potreboval. Vera je delala kot gostinka, negovalka in prodajalka v trgovini. Njena resnična strast so bila številna ustvarjalna prizadevanja in ljubezen do kuhanja. Bila je prijazna, nežna, ljubeča in ver- na ženska.

Sočutje hčerki Leonie.

ALOJZ LOZAR je umrl v četrtek, 13. junija 2024, na svojem domu v Anakiu. Rodil se je 10. avgusta 1931 na Ravnah pri Črničah. Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 24. junija 2024, v cerkvi sv. Petra in Pavla (57–63 Mercer Street) v Geelong Westu. Ob 10. uri smo darovali mašo zadušnico, po njej smo ga pokopali na pokopališču Geelong Western Cemetery v Geelong Westu. Bil je najstarejši od desetih bratov in sester. V iskanju boljše prihodnosti se je podal na pogumno potovanje, ki ga je leta 1952 pripeljalo najprej v Trst, nato pa do daljne Avstralije. Tu je Alojz prispel v migrantski kamp v Bonegillo, od tam pa je odšel v Geelong. Leta 1957 je spoznal Venčeslavo in se decembra 1958 poročil z njo. Skupaj sta krmari-la med radostmi in tegobami življenja. Leta 1961 se jima je rodil sin Benjamin. Alojzova odločnost in trdo delo sta bila

očitna na vseh področjih njegovega življenja. Od nakupa prvega, čisto novega avtomobila leta 1970, do trenutka neizmernega ponosa, ko je kupil zemljišče v Anakieju, kjer je zgradil dom, dokaz njegove predanosti in vztrajnosti. Tu je našel tolažbo in ostal v njem, dokler ni mirno umrl. Tisti, ki so ga poznali, se ga ne spominjajo le po njegovi delovni vnemi, ampak predvsem po poštenosti, zvestobi in trmi. Njegova strast je bilo popraviljanje avtomobilov in traktorjev, in v tem je resnično užival.

Sočutje sinu Benjaminu, vnukinjama Danielle in Nicole, vnuku Christopherju, pravnuku Henryju, pravnukinji Addison, sestri Stanki v Avstraliji, in bratoma Stojanu in Venčku v Sloveniji.

Romana Žetko je uredništvu sporočila: **ROMAN BANDELJ** je umrl 20. junija 2024 v Melbourneu. Rodil se je 16. junija 1932 v Kregolišču pri Komnu. Pokopali so ga 29. junija 2024 na pokopališču Fawkner Memorial Park.

Zlata Seljak je uredništvu sporočila: **JOŽEF (Joško) KOGOJ** je umrl v petek, 10. maja 2024, v bolnišnici The University Hospital Geelong. Rodil se je 4. januarja 1939 v vasi Grgar pod Sveto Goro. Slovo je bilo v družinskem krogu, nato je bil upepeljen. Leta 1960 sta z ženo Ido pobegnili v Avstralijo. Tega leta sta se v Genovi vkrcala na ladjo *Roma* in priplula v Melbourne, od tam pa v begunski kamp Bonegilla. Joško je dobil službo v tovarni Ford v Norlanu, kjer je delal vse do upokojitve. V Norlanu sta si zgradila tudi hišo. Imel je izpit za majhno letalo, tako da sta z ženo večkrat preletela Viktorijo. Zapušča ženo Ido, s katero sta bila skupaj 64 let.

Marija Penca, 70 let

Francka Anžin, 102 leti

Zlata Vitez

Majda Grilj

Rozalija Pirc

Alojz in Angela Šuštaar

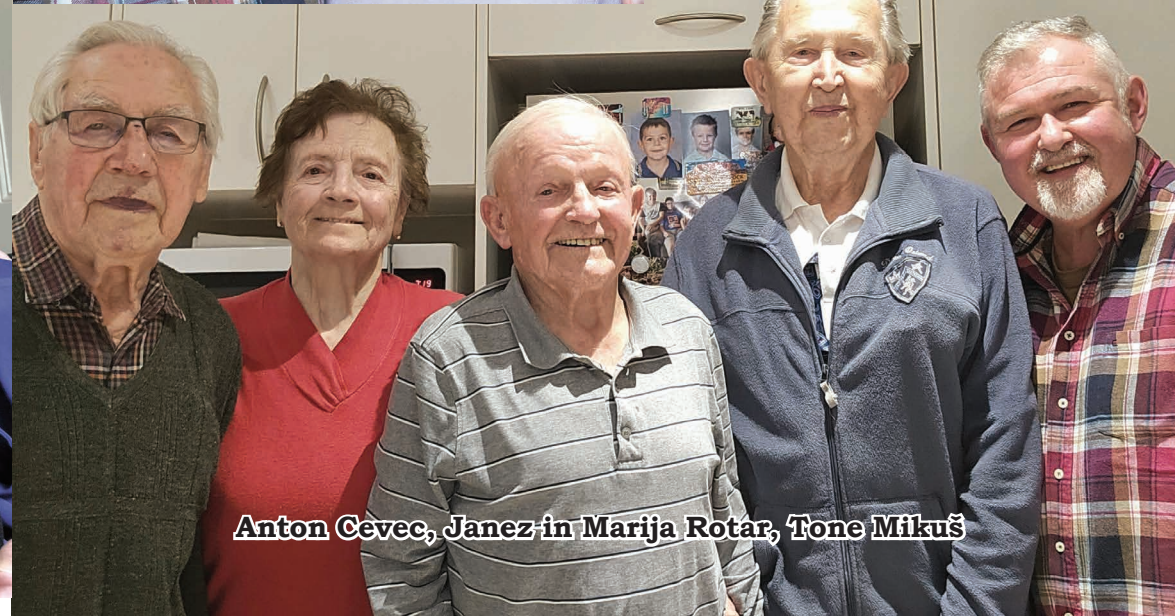
Lojze in Amelija Štolfa

Katarina Hvalica

Olga Gale

Anton Cevc, Janez in Marija Rotar, Tone Mikuš

Marta Hossel

Tatjana dr. Tee

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Neprecenljivo (26)

Kakšnih deset dni v Sloveniji poslušamo samo o vročinskem valu. Kaj poslušamo – na polno ga občutimo, in kljub poletju nam je močno odveč. Naporno je vsak dan prenašati okoli 35 stopinj tropsko vlažne vročine. In kar še bo trajala. Hecno se zadnja leta odzivamo na letne čase: pozimi si želimo čim manj snega in mraza, spomladi se pritožujemo, če preveč dežuje, poletja so nam prevroča; morda je nekako sprejemljiva samo jesen, seveda tista, ko se tako imenovano indijansko poletje zavleče globoko v oktober in je celo morje še primerno za kopanje. Nekaj so krive podnebne spremembe, nekaj krivde pa nosijo tudi leta, ki se nam pridno nabirajo. Nismo več tako strpni – ne do soljudi, kaj šele do narave, motijo nas muhe in komarji in alge v vodi in vročinske nevihte, toča, ki nam pobije rože in pridelek, spomladanska zmrzal, sonce z nevarnimi žarki, oblaki saharskega peska, cvetenje morja, jezer in rek. Prav nikoli ni vse čisto prav.

Trenutno smo z Branetom in Dingom v Idrijskem logu, v prijetni brunarici moje Nives, s katero sva najboljši prijateljici že od osnovne šole. Kar pisana družina nas je tukaj: Nives z možem Bonijem, njena hčerka Ana z možem Jakom in štirimi majhnimi otroki, midva, pa še dva psa in dve mački. Kar naprej je velik živžav in opažam, da otroci občutka večnega nezadovoljstva odraslih ne poznajo; živijo za trenutek in se imajo, kljub vročini, čisto »fajn«. Prav svetopisemsko »vse sprejmejo, vse potrpijo, vse prenesejo«. Ko je res prehudo, pa nas itak prepričajo, da se zapeljemo do bližnje Idrijce, rečice, za katero so takšne temperature kot naročene, saj je drugače premrzla za kopanje.

Krava v Idrijskem Logu

Ob vrnitvi nas vedno pozdravi pločevinasta krava, ki na pašniku pred brunarico kraljuje od nedavnega. Nives, po poklicu terenska veterinarica, je vedno govorila, da bo enkrat imela kravo – zelo so ji namreč pri srcu te plemenite živali z zapeljivimi očmi. Lani, ko je dopolnila šestdeset let, sem se odločila, da je krava primerno darilo za takšen jubilej. Seveda ne živa,

ampak v naravni velikosti. Začelo se je divje iskanje, ki ni obrodilo sadov. Takšno kravo sem našla samo eno, pa še ta je bila narejena iz umetne mase in tako draga, da bi za tisto ceno lahko kupila električno kolo. Tuhtala sem in tuhtala in se nazadnje spomnila, da sem v Melbourne, na zelenici pred Muzejem moderne umetnosti Heidi v Heidelbergu, nekoč občudovala krave, ki so se pasle – umetniške instalacije, narejene iz odslužene valovite pločevine.

Ob lanskem obisku Avstralije sem si jih šla spet ogledat ter jih temeljito prefotografirala, da bi podobno doma izdelal Brane, ki je odličen »handyman«. Zapletlo se je pri materialu: v Avstraliji je bila nekoč pločevina zelo razširjena gradbena surovina, v Sloveniji pa je nismo kaj prida uporabljali, saj so bile najbolj priljubljena kritina azbestne plošče ali po domače salonitke. Teh se zdaj kar ne moremo varno znebiti, najti zadostno količino odslužene pločevine pa je pravi podvig. Ampak kdor išče, ta najde; in tako je Brane počasi le nabral dovolj zarjavelega »pleha«, da je avstralsko-slovenska krava končno ugledala luč sveta. V Semiču je takoj postala hit; za nekaj dni sva jo celo postavila na vzpetino ob glavni cesti, kjer je požela veliko pozornosti, smeha in občudovanja. Če ne bi bilo toliko dela z njo, bi lahko postala prava tržna uspešnica.

Vendar je bila ta krava unikatna in namenjena Nives in treba jo je bilo čimprej dostaviti v Idrijski log. Izvedela sem, kdaj ne bo nikogar doma, da bi bilo presenečenje popolno, potem pa smo jo z Branetom in sinom Jonom na strehi starega kombija pripeljali tja. Sosedova kmeta sta bila ravno pri košnji in z zanimanjem opazovala, ko smo na travo umeščali novo članico pašniške skupnosti. Nisem bila čisto gotova, kje poteka meja Niveskega posestva, pa je eden od njiju samo zamahnil z roko: »Postavite jo, kamor hočete, se bo pa z mojimi pasla!« Smisel za humor je podkrepil še z otepom slame, ki jo je pustil pod gobcem naše »pločevinke«. V prežvekujočem stanju jo je tako na pokošenem pašniku zagledala Nives, ko se je popoldne vrnila iz službe, in mi takoj telefonirala. »No, zdaj pa končno imaš svojo kravo!« sem se smejala njenemu navdušenju. In nauk te zgodbe? Bolj kot ne vem kako drago darilo je pomembno, da človeku pokloniš tisto, kar si zares želi; da ga poznaš tako dobro, da veš, s čim ga boš zares razveselil; in da v obdarovanje položiš tudi dobršen del sebe, svoje ljubezni, svojih idej in časa. Tako preprosto je to. Neponovljivo in neprecenljivo. »Za vse drugo je Mastercard (*for everything else there's Mastercard*)« se spomnim uspešne televizijske reklame.

Konec junija sva bila del zanimive odprave, ki ji ne bi mogla reči potovanje, čeprav je na koncu postala prav to. Brane je bil kot mladenič zagret motorist in se je vsako leto odpeljal na FIM Rally – motoristični shod, na katerem se zberejo motoristi iz vse Evrope, in je vsako leto organiziran v drugi evropski državi. Brane že dolgo ne vozi motorja, na njem pa še vztrajajo nekateri njegovi prijatelji iz tistih dni. In tako se je šest starejših možakarjev (no, pet, eden je imel s seboj 15-letnega sina) letos odločilo, da se na pot namesto s težkimi motorji odpravijo s Tomosovi-

Mopedisti med sončnicami

mi mopedi. To so si lahko privoščili, saj je bil FIM Rally v sosednji Italiji, dobrih 600 kilometrov stran. Kaj več takšni motorčki ne bi zdržali, pa tudi neudobno je sedeti dolgo na njih, kar naprej jim je treba dotakati bencin, in še počasni so. Potrebovali pa so nekoga, ki bi jim vozil opremo, oblačila, orodje, rezervne dele in zračnice, bencin in pijačo. Tako se je ponudil Brane z najinim avtodomom. Vanj sva naložila še ženo enega od mopedistov, ki se na večjem motorju ponavadi prevaža z možem, pa smo šli. Pot do kraja Chianciano Terme, ki jo povprečen motorist s postanki prevozi v osmih urah, nam je vzela dva dni, ampak bila sta to zelo napeta in zabavna dneva. Lepo je bilo voziti po stranskih cestah, saj so mopedi na avtocesti prepovedani. Šele tako si lahko zares in v miru ogledaš neko deželo. Vožnja po avtocesti se mi vedno zdi kot kosilo v restavraciji s hitro prehrano, na primer McDonaldsu. Brane je z avtodomom ves čas vozil za njimi kot nekakšen ščit, in včasih je bilo precej tvegano, ko so se zgubljeni mopedisti brez vnaprejšnjega znaka nepredvideno ustavili na križišču ali razcepu velikih cest in je grozilo, da se v nas zabije kak živahen italijanski voznik. Tudi sam FIM Rally je bil zame doživetje, čeprav so stari motoristični mački tarnali, da ni nič več tako, kot je bilo, da ni več pravega druženja in da so organizatorji naredili veliko napako, ko so srečanje postavili v topliško mesto, ki je tik pred izumrtjem. Res je bilo

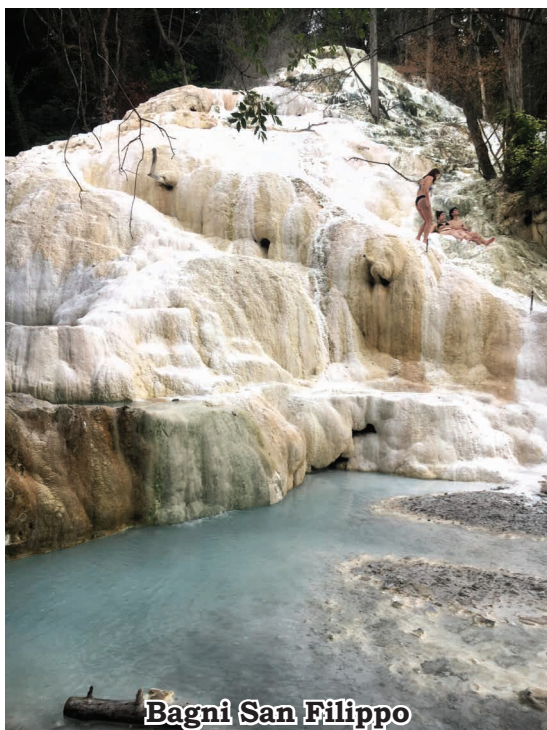
Ciprese v Toskani

več kot polovica mogočnih hotelov zaprtih, pa tudi obiskovalcev skorajda ni bilo. Še dogajanje v prireditvenem šotoru je bilo bolj medlo, nič temperamentno italijansko, pa tudi hrana je bila slaba. Ko smo skozi Chianciano vozili častni krog (celo jaz sem prisedla na moped) – vožnja skozi cilj to imenujejo motoristi – ni bilo skoraj nobenega občinstva, pa še tisti redki ljudje, ki so se znašli na naši poti, niso dvignili roke v pozdrav, kaj šele, da bi navdušeno vzklikali. Čeprav je bilo veličastno videti in slišati skoraj tisoč motorjev, ki so razdeljeni po državah vozili v povorki do starega mesta, kjer so jih lastniki parkirali in se peš povzpeli v s trdnjavo obdano mestno jedro. Tam so za vsako državo zaigrali himno in prav vzneseno sem se počutila, ker smo Slovenci glasno in ponosno tudi zapeli našo Zdravljico, tako kot znamo le mi.

In kako se je odprava spremenila v potovanje? Zadnji dan tridnevnega FIM Rallyja so imeli motoristi organizirano petindvajsetkilometrsko panoramsko vožnjo, z Branetom pa sva se z avtodomom odpravila na potep po okoliških krajih podeželske Toskane. In ravno tam, med žitnimi polji, mogočnimi vilami na gričkih in cipresnimi drevoredi, ki vodijo do njih, je najin avto odpovedal pokorščino. Ne predstavljam si, kaj bi naredila brez pomoči prijaznega domačina, ki sva mu zablokirala dovozno pot do njegovega doma, in je znal celo angleško ter nama poklical vlečno službo.

Izkazalo se je, da se je avtodom čudežno pokvaril le dva kilometra od kraja, kjer imajo edino avtomehanično delavnico v regiji. Ker je bil petek, pa sva bila takoj seznanjena tudi s kruto resnico, da popravilo pred torkom ne bo mogoče. Najina mopedistična ekipa se je za pot nazaj morala znajti po svoje, midva pa sva ostala na »prisilnem dopustu«, ki se je po začetnem šoku izkazal za čudovito, čeprav zelo stresno, dogodivščino. Tako kot vedno je spet obveljal stari rek, da je vsaka stvar za nekaj dobra. Brez pokvarjenega avtomobila ne bi nikoli spoznala prelestne pokrajine, ki jo imenujejo srce Toskane. Sama sem jo označila za toskansko Belo krajino, tako se mi je v nekaj dneh priljubila. Mestece San Quirico d'Orcia, v katerem sva se na začetku počutila ujeta (čeprav je bilo ravno prav veliko, da ni postalo dolgočasno), nama je postalo domače, in iz njega sva v najetem avtomobilu križarila na vse konce. Starodavni kraji z utrdami in gradovi na gričih z božanskimi razgledi po mehki, rumeno-zeleni pokrajini – Montepulciano,

Bagni San Filippo

Montalcino, Pienza, Castiglione d'Orcia, Radicofani ..., umetelni nasadi temnozelenih cipres, ki jih v Sloveniji sicer sovražim, južne Toskane pa si brez njih ne morem predstavljati, cerkvice sredi polj, naravni topli vrelci v v toplicah Bagno Vignoni in Bagni San Filippo – estetski naravni čudeži, kjer po zaobljenih skalah kot majhni slapovi teče topla voda in se steka v številne tolmunčke, v katerih je tako lepo plavati, se masirati in užitek kariti. Brez Mastercarda.

V ponedeljek zvečer za mastno plačilo dobiva nazaj najin popravljeni dom na kolesih in se za zadnjo toskansko noč utaboriva ob tolmunu pod Bagno Vignonijem. Čudovit naravni plavalni bazen je obdan z ločjem, iz katerega se oglašajo žabe, razburjene, ker je nekdo zmotil njihov mir. Plavam, kot sem v Avstraliji rada plavala v billabongih, kadar

sem na kakšnega naletela, in uživam v spokojnosti trenutka in razkošnosti vodne površine, ki je tam samo zame. »Ti, a veš, da se je splačalo,« vzkliknem, ko se vrnem k Branetu, ki je še vedno šokiran zaradi visokega računa. Nenazadnje bi se avtodom lahko pokvaril tudi v precej manj romantičnem okolju. Tako je treba gledati na stvari. Čeprav, priznam, tudi jaz včasih ne zmorem, ne znam.

Naravni bazen pri Bagno Vignoniju

Slovenian Mission Sydney

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION
p. Darko Žnidaršič OFM
313 Merrylands Road, PO Box 280
MERRYLANDS NSW 2160
Tel.: (02) 9637 7147
Mobile: 0409 074 760
Fax: (02) 9682 7692
Mail: slomission.sydney@gmail.com

»ODPOČIJTE SE!«

Jezus po napornih dneh popotovanj in oznanjevanja pravi učencem: »Pojdite sami zase na samotni kraj in se nekoliko odpočijte!« (Mr 6,31) Učenci začutijo: Jezus nam hoče dobro. Ve, kaj zdaj potrebujemo. Ve, kaj vse smo naredili, in to ceni, zdaj pa nas vabi, da se odpočijemo. To vabilo velja tudi nam. Naše telo je darilo Boga, zato skrbimo za zdrav oddih in zdravo telo. Poskrbimo pa tudi za svojo dušo, za svoje srce. »Nekoliko se odpočijte!« Ni nam treba dokazovati, kako pomemben je kdo. V Božjih očeh smo najprej neskončno dragoceni. Vzemi(te) si čas, da to odkriješ, da to odkrijete! Ob hrupu in prezaposlenosti nam to ne bo uspelo. Zato so potrebni časi miru, popolne tišine. Odprimo svoje oči in svoja srca za male reči okoli sebe: za smeh otroka, za lepo cvetlico, za ptičje petje, za sončni zahod, za ljudi, med katerimi se dobro počutimo, in za vse, kar nam je dan za

dnem podarjeno. (Prim. <https://zng.si>) Doma v Sloveniji je zdaj čas počitnic in dopustov. Tudi iz naše Avstralije se nekateri rojaki ali družinski člani odpravljate pod rodni krov. Želimo Vam, da se vrnete živi in zdravi, polni vtisov in doživetij. Ne pozabimo na obisk svete maše ob nedeljah, na praznik Marijinega vnebovzeta v avgustu in kdaj med tednom, na osebno in družinsko molitev, na kakšno romanje. V avgustu se lahko udeležite VIŠARSKIH DNEVOV MLADIH od 1. do 4. 8., in ROMANJA TREH SLOVENIJ NA SV. VIŠARJE prvo nedeljo v avgustu (4. 8.).

MED NAMI JE BILO ...

»Kdor čaka, dočaka,« še vedno drži. Vreme se je pred zimo izboljšalo in nova ograja na dvorišču je srečno postavljena. Branko Kolerič in Rudi Nekrep sta opravila veliko delo. Bog plačaj tudi dobrotnikom. Če je kdo tukaj zamudil, bo še lahko prispeval, da bomo lahko obnovili še marsikaj. Danica Petrič in sosed Royal Herenini, Novozelanec, pa sta poskrbela za cvetje okrog dvorane, Royal tudi za generalno čiščenje dvorane in okolice, zamenjal je ploščice, ki so odpadle, Frank Skubla pa za obnovo toaletnih prostorov. Bog plačaj vsem!

Studio Radia VOSA (Voice of Slovenian Australians) v nekdanji igralski sobi v kletnih prostorih je srečno postavljen in radijska ekipa že snema »četrtekove večere« (če jih tako poimenujem), vendar to niso tisti z domačo glasbo doma, čeprav domača glasba ne manjka. Oddaja je vsako soboto od 8.00 do 10.00 dopoldne. Tania Smrdel, Kristina Šuber, tonski mojster Andrew Šuber in vsa naša ekipa (Peter Krobe, Branko Fabjančič, Walter Šuber in p. Darko Žnidaršič) bomo veseli Vaših odzivov in kakšnih predlogov po prvih mesecih. Sobo – studio je opremil Branko Kolerič, ki zdaj obnavlja tudi pisarno arhivske organizacije HASA NSW. Položen je nov lesen pod, urejamo še električne napeljave in odvodnjavanje, saj so ob tolikih nalivih kletni prostori zelo vlažni. Prejšnja talna obloga (carpet) je odslužila. Leta 2012 smo imeli v HASI dvakrat poplavo po hudih nalivih in izsuševali s sušilcem več dni. Pa še kaj bo potrebno.

Naša MOLITVENA SKUPINA SRCA JEZUSOVEGA praznuje letos 35-le-

tnico delovanja. Ob tej obletnici bomo pripravili priložnostno razstavo v septembru – za naš praznik zavetnika sv. Rafaela, 29. 9. Letos je god našega zavetnika na nedeljo. Radi bi tudi izdali posebno številko našega Rafaela, v kateri bi spet objavili spomine na naša srečanja, romanja, kosila, pričevanja

in se spomnili tudi pokojnih članov. Če imate kakšne stare slike naših srečanj v svojih albumih, ki še niso bile objavljene, jih prinesite Danici Petrič. Slike bomo skenirali in Vam jih vrnili. Tudi čas, ko se zaradi epidemije korone nismo mogli srečevati, je lahko čas milosti, doživetij, srečanja z Bogom, on pa marsikaj obrne v dobro, da še mi ne vemo, kako, kaj in kdaj. Tudi kakšen dar za Rafaela bo dobrodošel, saj naše glasilo, ki bo prihodnje leto izhajalo že 60. leto, vzdržujemo s prostovoljnimi

prispevki in ga naši prostovoljci tudi zložijo in vložijo kuverte.

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

Nedelja, 28. 7.: To nedeljo praznujemo SVETOVNI DAN STARIH STARŠEV, ki ga je uvedel papež Francišek pred štirimi leti. Vabljeni k nedeljskemu bogoslužju in srečanju.

Geslo letošnjega svetovnega dneva starih staršev je: »Na stare dni me ne zavrzi« (Ps 71,9). »Gre za molitev starejšega človeka, ki nas opominja, da je osamljenost žal zelo razširjena stvarnost, ki doleti mnoge starostnike, in ti so pogosto žrtev kulture odmetavanja in veljajo za breme družbe,« pojasnjuje kardinal Kevin Farrell, prefekt Dikasterija za laike, družino in življenje.

Družine in cerkvene skupnosti so pok-

licane, da kot prve »spodbujajo kulturo srečanja, ustvarjajo prostore za izmenjavo, poslušanje, nudenje podpore in ljubezni. (...) Povabljeni smo, da skupaj – stari starši, vnuki, mladi, ostareli, člani iste družine – gradimo širši 'mi' cerkvenega občestva. Ravno ta domačnost, ki je ukoreninjena v Božji ljubezni, premaga vse oblike kulture odmetavanja in

osamljenosti. Naše skupnosti so s svojo nežnostjo in z ljubečo pozornostjo, ki ne pozablja na svoje najbolj krhke člane, poklicane, da razodevajo Božjo ljubezen, ki nikoli nikogar ne zapušča,« poudarja kardinal Farrell.

Četrtek, 15. 8.: MARIJINO VNEBO-VZETJE: Sv. maša je ob 10.30 dopoldne, redno srečanje molitvene skupine. Nedeljo prej bomo obnovili posvetitev slovenskega naroda Materi Božji, ker nas je takrat več pri bogoslužju.

Očetovski dan praznujemo 1. 9. 2024.

Nedelja, 29. 9.: RAFAELOVO: Ob praznovanju farnega dneva in tudi molitvene skupine se čimprej prijavite zakonski jubilanti. Zlatoporočenci in starejši se pridružite vsako leto po zlati poroki. Po slovesni sv. maši in blagoslovu jubilarantov bomo imeli v dvorani skupno kosilo, tako da si že zdaj označite datum in se obvestite med seboj.

WOLLONGONG – FIGTREE – SLOVENSKA CERKEV VSEH SVETIH

Sv. maše so vsako 2. nedeljo v mesecu ob 4.00 popoldne: 14. 7., 11. 8. in 8. 9. 2024. Od oktobra, prvič 13. 10., so mesečne sv. maše ob 5.00 popoldne. Za sv. mašo narodov še nismo dobili obvestila.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

Sv. maša je vsako 3. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne do vključno avgusta: 21. 7. in 18. 8. Od septembra pa ob 6.00 zvečer.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

K slovenski nedeljski sv. maši se bomo spet zbrali prvo nedeljo v avgustu, 4.

8., ob 11.00 dopoldne v dvorani Rotary kluba Lipa, Ashmore, QLD. Po sv. maši gremo na skupno kosilo.

Romanje v Marian Valley je 2. soboto v septembru, 14. 9., na praznik povišanja sv. Križa. Letos praznujemo že 15. obletnico blagoslova kapelice. Sv. maša bo ob 11.00 dopoldne in procesija k naši kapelici Marije Pomagaj, med procesijo bomo peli litanije Matere Božje. Nato bo skupno kosilo.

PRVO SV. OBHAJILO

Chloe Robič (tretja od leve) je prejela prvo sv. obhajilo v nedeljo, 2. junija 2024, v cerkvi sv. Patrika, Mortlake. Čestitamo!

NAŠI POKOJNI

ANTON TOMAŽ – TOM MODER MOŽINA je umrl že lansko leto, okrog 17. ali 18. 5. 2023 v Edgecliffu, NSW. Nekaj dni pred smrtjo je še napisal pozdrave in poslal sliko po elektronski pošti. Rodil se je v Ljubljani 30. 3. 1936 staršema Jožefu in Jožefi, rojeni Tomažič, kot

osmi od devetih otrok in je bil krščen kot Anton v župniji Trnovo v Ljubljani. Doma so ga klicali Tonček. Bil je bister in nadebuden fant. Ko je odrasel, je šel v širni svet, najprej v Ameriko in kasneje v Avstralijo. Svet je bil prostran, poln pričakovanj, pa tudi zapletov, Tonček pa je iskal znanje, izobrazbo, se zavzemal za vrednote, ki jih ni našel v svoji domovini. Ostal pa je vzoren in ponosen Slovenec in domoljub. Večkrat nas je razveseljeval s svojimi pismi, elektronskimi sporočili, slikami, poročal o svojih potovanjih, akademskih dejavnostih in druženjih z našimi rojaki. Za naš Merrylands, cerkev in misijon sv. Rafaela je kdaj poslal kakšen svoj dar (ček). Bog mu povrni vso dobroto. Pokojnik je bil upepeljen, prepeljan v Slovenijo in cerkveno pokopan v Ljubljani na Žalah 17. 1. 2024. Tomaž – Tonček zapušča 13 nečakov in nečakinj. Prav letos sta umrla tudi njegova brata Alojzij in Egidij, zadnja dva iz domače družine. Naj vsem sveti večna luč.

Hvala gospem Gordani Možina (nečakinji), Danijeli Hliš in Lucy Samsa Knap za obvestila.

JOŽE BRANKO LIPOVŽ je umrl v bolnišnici Fairfield Hospital v Prairiewoodu v petek, 31. 5. 2024. Rodil se je 17. 3. 1942 v Selu pri Črničah na Vipavskem staršema Slavku in Pavli. Čez štiri leta se je pridružil brat Vojko. Družina se je kasneje preselila v Postojno. Jože je šel po očetovih stopinjah, se izučil za pohištvenega mizarja in delal v očetovi delavnici. Dve leti je služil vojaški rok v Jugoslovanski armadi, kjer je bil kuhar. Rad je igral košarko kot član košarkarskega kluba v Postojni in dobil priznanje ob 25-letnici kluba. Kasneje, ko je

že živel v Sydneyju, je redno spremljal tekme moštva Bankstown Bruins in kasneje Sydney Kings. Jože je poleti 1964 spoznal svojo ženo Jožico. Tri leta pozneje je pripotoval v Sydney, kjer je že živel njegova teta. Tam je že imel nekaj znancev iz domačih krajev. Jože in Jožica sta se poročila v cerkvi sv. Frančiška v Paddingtonu junija 1968. Najprej sta živela v Abbotsfordu in v Rozelle, od leta 1971 pa v Fairfieldu, kjer sta zgradila hišo. Rodila se jima je hči Ingrid. Jože je najprej delal v Dunlop Tyres, kasneje pa kot mizar pri Robertu Wilsonu, Framacu in v podjetju Bindi Industries; v tem družinskem podjetju je delal skoraj 40 let do upokojitve. Številnim rojakom in prijateljem je opremil hiše, izdelal pohištvo, stole, mize, postelje, omare in še marsikaj. V zrelih letih se je priučil dela z računalnikom. Rad je imel svojo ženo in družino, svoje delo in sodelavce, dobro družbo, bil je preprost in veder. Družina je bila od vsega začetka povezana z našim Merrylandsom, redno smo se srečevali pri nedeljskih in prazničnih svetih mašah in potem v naši dvorani, kjer je Jože stregel pijačo. Zadnja leta je nosil križ boleznimi. Jože zapušča ženo Jožico, hčer Ingrid z možem Michaelom, vnukinjo Ivy, in v Sloveniji brata Vojka in njegovo družino. Pogrebno sv. mašo smo darovali v četrtek, 13. 6., v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Po molitvah v kapeli Srca Jezusovega na katoliškem delu pokopališča Rookwood je bil pokojnik upepeljen.

ANTHONY LOUIS CETIN je umrl nepričakovano v torek, 4. 6. 2024 zvečer, v Condell Parku, NSW. Rodil se je v King George V Hospital v Cam-

perdownu, NSW, 15. 7. 1967 staršema Jožetu in Veri Cetin, ki sta oba že pokojna. Družina je naprej živela v Glebu in nato v Condell Parku. Tony je obiskoval osnovno šolo St. Brendan v Bankstownu in tam nadaljeval De La Salle High School in Boys High School, prav tako v Bankstownu. Bil je navdušen športnik. Igral je nogomet (soccer) za Police Citizens Club, Bankstown Crest in Chullora Wolves, od 16. leta pa tekmoval kot branilec za moštvo NSW State Representatives. Dobil je veliko pokalov in priznanj. Z bratom Eddijem sta kolesarila na BMX-ih. Prav tako je imel Tony veliko srce za svoje nečake, oba brata in sestro. Po končanih šolah je delal skupaj z očetom Jožetom v Mirvac Constructions. Kasneje je bil natakarkar v restavraciji, urejal zelenice, in kot delavec opravljal dela v raznih podjetjih do upokojitve. Žal je še mlad težko zbolel. Po zdravljenju sta šla z mamo za nekaj mesecev v Slovenijo. Ob pomoči domačih je uspešno premagoval križe in težave, ostal veder in družaben, z velikim smislom za humor. Rad je imel svoje najdražje, vedno se je spomnil sorodnikov in prijateljev ob rojstnih dnevih ali drugih priložnostih in jim pisal voščilnice. Imel je odličen spomin. Doma je skrbel za očeta in mamo, za vrt in zelenice, za male živali in razna hišna dela. Ostal je samski. Tony zapušča brata Marka in Eddieja, sestro Kristino in njihove družine, teto Franco, bratranca Daniela in sestrčno Lily v Avstraliji, nečakinjo Janine in družino v Belgiji (prišla je na pogreb), nečakinje Bev, Chandro, Crystal, Steffi in Karino, in nečaka Tima. Pogrebno sv. mašo smo darovali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v sredo, 26. 6.

2024. Tony počiva v grobu svojih staršev na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

JANEZ MEZNARIČ je umrl v Oberonu, NSW, 20. 6. 2024. Rodil se je 29. 8. 1937 v Bukovcih pri Ptuju, župnija Sv. Marko niže Ptuja. Družina je nekoč živel v Guildfordu, sedaj pa že vrsto let na oddaljenem podeželju. Pokopan je bil v Oberonu 28. 6. 2024. Hvala Janezu in Nevi Janez za sporočilo.

FRANJO LOVKOVIČ je umrl 11. 4. 2024 v bolnišnici v Blacktownu. Rodil se je 30. 8. 1933 v Gotalovu na Hrvaškem. V Avstralijo je prišel leta 1957. Dne 9. 11. 1963 sta se poročila s Stano Martinjak iz Šmartna pri Cerkljah

na Gorenjskem. Franjo zapušča sina Franka, hčer Ano z možem v Švici, hčer Kristino, vnuke Natasho, Paula, Francka in Lindo. Žena Stana in hči Katica sta že pokojni. Pogrebni obred je vodil Fr John Rizzo v kapeli pokopališča Castlebrook. Franjo počiva na tamkajšnjem pokopališču. Hvala Hedviki Košak za sporočilo.

ANTONELLA ŠIREC je umrla 15. 9. 2020 v Prahranu, VIC. Rojena je bila 14. 8. 1968 v bolnišnici Port Kembla očetu Alojzu in materi Dragici, rojeni Želježič. Oba starša sta že pokojna. Antonella je pokopana na Ballan Old Cemetery, Ballan Moorabool Shire, Viktorija. Hvala Hedviki Košak za sporočilo.

Iz Kraljičine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

Vsakoletna brisbanska procesija Corpus Christi številčno raste. Lani so število vernikov, ki se v procesiji vijejo skozi mestne ulice, ocenili nad štiri tisoč. Letošnja udeležba je v nedeljo, 2. junija 2024, presegla pet tisoč. Slovenska

skupina se je pridružila množici vernikov, cerkvenih ustanov in narodnih skupin z banderi brezjanske Marije Pomagaj in svetega Cirila in Metoda. Brisbanski nadškof Mark Coleridge je vodil procesijo s Svetim Rešnjim Telesom in številnimi duhovniki. Praznovanje in procesija sta bila zelo dobro organizirana in ozvočena, zato je molitev rožnega venca lepo in glasno odmevala med brisbanškimi nebotičniki.

Za to veliko brisbansko praznovanje je policija že več ur prej zaprla promet za vozila na ulicah in ves čas skrbela za red in varnost. Zaradi rekordne udeležbe je trpel tudi mestni promet. Nekateri so zamudili začetek, ker so morali zaradi dela na železniških progah na posameznih delih z vlaka prestopiti na avtobuse.

Nepričakovana ovira je priza-dela tudi mene, ko se mi zaradi zamude ni uspelo srečati z našo skupino. Zaradi neprevidnosti in hitrosti me je pred začetkom procesije celo spodneslo na cesti. Kljub oviram smo se vsi skupaj pridružili množici vernikov v procesiji z molitvijo rožnega venca. Vsi smo se zahvalili Bogu za izredno lepo množično srečanje pri tradicionalni telovski procesiji.

Sam sem začutil posledice padca šele drugi dan, ko mi je zdravnik ovil zapestje z mavcem, ker imam zlomljeni dve kosti in ranjeno spodnje rebro. To mi je v opomin ali kot pravi slovenski pregovor: Previdnost je mati modrosti. V obdobju okrevanja imam več časa za molitev, branje, pregledovanje foto albumov in premišljevanje o pomembnih stvareh. Naletel sem na dober nasvet, ki nam, posebno starejšim, naroča, naj se zavedamo, da smo vsi v Božji čakalnici, kjer nihče ne ve, kdaj bo poklican. Ko sem bil nedavno na obisku pri Cilki v Lightning Ridgu, sva si lahko izmenjala različne poglede na sedanje razmere po svetu in v naši Cerkvi. Cilka je zelo izobrazena tudi na verskem področju in sva imela zanimive pogovore, za katere sem ji zelo hvaležen.

Cilka je bila in je gostoljubna družinska prijateljica. V njenem domu sem preživel dni, ki so mi ostali v lepem spominu. Ob koncu obiska lahko rečem: hvala Bogu za vero, ki so mi jo dali starši v mladih letih, ter za mojega zdaj že pokojnega župnika Bogomirja Škerlavaja, ki me je učil katekizem. To me varuje vseh sedanjih zmot, ki nas z vseh strani oblegajo.

Kako sta Rudolf Maister in njegov konj Vojko ubranila slovenski Maribor

V Rojstni hiši Rudolfa Maistra so v sklopu Maistrovega leta 30. maja 2024 predstavili novo slikanico *Rudolf in Vojko ali Kako je Maister v 47 minutah ubranil slovenski Maribor*, ki je izšla pri Založbi Pivec v Mariboru. Besedilo sta napisali Katarina Mahnič in Alenka Juvan (vodja Rojstne hiše), ilustracije je dodala priznana slovenska akademske slikarka Ejti Štih, ki živi in ustvarja v Boliviji.

Slikanica pripoveduje zgodo o mariborskih dogodkih po končani prvi svetovni vojni leta 1918, razpadu velike avstro-ogrske monarhije, nastajanju novih držav in novih meja. In vsej drami, ki se je novembra 1918 razpletala v Mariboru. Njen avtor je bil Rudolf Maister s svojimi sodelavci, ki je ubranil ter Slovincem ohranil Maribor in Spodnjo Štajersko. Avtorici sta zvesto sledili zgodovinskim dogodkom, besedilu sta dodali le nekaj nenavadnih protagonistov, duhovitih dialogov in verzov v duhu alpske poskočnice. Veseli ju, da je slikanica s to zgodbo izšla prav v letu generala Rudolfa Maistra, saj se je v Mariboru zgodil najpomembnejši dogodek v Maistrovem življenju. In *Rudolf in Vojko* je prva slikanica o tem dogodku.

Ker nista želeli, da bi bila kljub zgodovinskim dejstvom zgodba preveč temačna, sta jih spojili s fantazijo, in vanjo vpeljali lik konja. General Rudolf Maister – Vojanov je bil dober jezdec, kot mlad vojak in tudi že v zrelejših letih je na fotografijah pogosto na konju. In tako je osrednji protagonist v knjigi konj Vojko (izpeljanka iz Maistrovega pesniškega psevdonima Vojanov), ki s konjsko družino pomaga Maistrovim vojakom. Maistrov konj Vojko seveda govori v rimah, saj se trudi biti pesnik kot njegov gospodar Rudolf. »Rimanje da knjigi dodaten element in verzi živahnost. S tem se poudarijo zabavna nota besedila, akcija in optimizem, ki ga je zmozel tudi Rudolf Maister. Hkrati pa so konji dobili tudi nekakšno

priznanje za njihovo sodelovanje v prvi svetovni vojni, ko so se brezkompromisno žrtvovali za svoje gospodarje,« je povedala Katarina Mahnič.

Ejti Štih, avtorica čudovitih ilustracij, je dejala, da je bila počaščena, ko je dobila to nalogo, čeprav je vedela, da pred njo ni lahek izziv: »Na

začetku nisem vedela, kako slikati vojne prizore za otroke ... z mojimi, sicer kričečimi barvami. Vedela sem, da ne smem preveč karikirati likov, ker je hitro nevarnost, da nastane disneyjevska risanka. To pa je zadnje, kar smo si ustvarjalci knjige želeli. Res smo se potrudili in knjiga je zelo lepa. Ker sem zgodbo začutila s starinskim priokusom, sem zato izbrala malce 'spraskano' tehniko. Zgodovinska dejstva držijo, zato sem si nakupila veliko knjig na to temo.

Pomagala sem si tudi s spletom in starimi fotografijami. Želela sem, da so moje ilustracije vsaj približno točne, kar se tiče uniform, zemljevida, zgradb v Mariboru, pogledov s Pohorja. Tudi moj stari ata je bil borec za severno mejo, tako da sem bila tudi sama čustveno vpletena v proces nastajanja knjige.«

Slikanica je primerna za prvo triado osnovne šole, če je zraven starš ali učitelj, da se z otroki pogovori o temi, jo razloži, sta razmišljali avtorici, Alenka Juvan pa je pojasnila: »Če bodo otroci knjigo samostojno brali, je slikanica

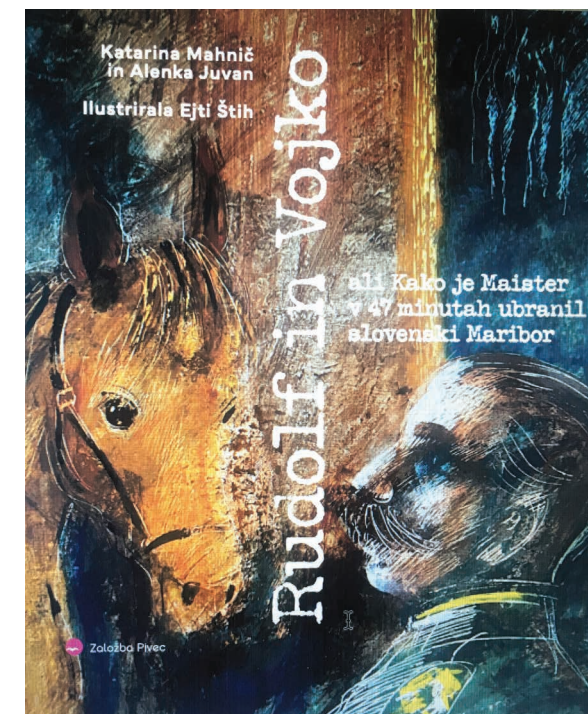
namenjena otrokom v višjih razredih osnovne šole pa vse tja do 90. leta (smeh), saj zgodovinska dejstva držijo, verzi so zabavni, knjiga pa je opremljena s krasnimi slikami.«

Za pokušino pa še, kako zanimive rime so uspele Maistrovem konju Vojku, literarnemu junaku v knjigi:

»Pogum brez brihtne glave ne pomaga,
brez pameti ne boš odgnal sovraga.
Obojega pač Rudolfu ne manjka,
vendar brez drznosti je meja tanka.

Pa še tovarišstvo, zaupanje, zvestoba
njegovih mož, ki šli bi z njim do groba.
Ko daš na kup vse te vrline – nič čudnega,
vojvoda Rudolf je ubranil meje domovine.«

Lidija Petek Malus

80-84 Brisbane Road
St. John's Park NSW 2176
Tel: (02) 9426-1000
E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au
Piše: Martha Magajna: (02) 9609 6057

PRAZNOVANJE DNEVA DRŽAVNOSTI V KLUBU TRIGLAV MOUNTIES, 16. junija 2024

Praznovanje se je pričelo z množico ljudi za svečano okrašenimi mizami z zastavami in slovenskimi nageljni. Ko so se zbrali vsi povabljeni gostje, so jih pogostili s tradicionalno slovensko hrano – kranjskimi klobasami in kislim zeljem; pridružili so se jima še čevapčiči. Hrana je bila sprejeta z navdušenjem. Poleg veleposlanika Republike Slovenije Marka Hama, so se proslave udeležili tudi krajevni veljaki in zastopniki slovenskih organizacij. Po slaščicah in kavi se je s slovensko in avstralsko

himno začel program. Prva je spregovorila Stefanie Fabjančič, predsednica organizacijskega odbora za podelitev priznanj uspešnim Slovenkam in Slovencem za leto 2022–2023 in članica tretje slovenske generacije. Pozdravila je vse goste in nato predala besedo veleposlaniku Marku Hamu.

»Good afternoon and a warm welcome to all present at today's NSW Slovenian Community Awards presentation. My name is Stefanie Fabjancic, and I'm honoured to stand before you as a proud third-generation Slovenian, and the newly appointed Chairperson of the Slovenian Community Awards Committee.

As we gather here for this moment of celebration, I want to quickly reflect on the recent history of this event. Many of you would know my father, Branko Fabjancic, whose name has become synonymous with today. For over a decade, he has been at the helm of these awards, nurturing them from a humble gathering among family and friends to the beloved event we gather for today. His commitment has not only been to honour excellence, but also to ensure the involvement of our younger generations is strengthened and encouraged. His understanding that our future strength lies in embracing

the thoughts and views of our younger generations, inspired me to take on a larger role in our community.

So, on behalf of Triglav Mounties, I extend my gratitude to Branko, and thank him for a decade of leadership and service to the Slovenian Community Awards. I hope as the baton is passed down to us young'ans, we honour the legacy and responsibility of these awards and push forward Branko's vision of robust, multi-generational community, that is inclusive and vibrant.

And it's that vibrant community that brings us back to the reason we're gathered here today – to celebrate the presentation of our community awards to four outstanding individuals.

Now these awards not only acknowledge achievement, they recognise the passion, the dedication and love the individuals pour into their cultural work. The awards are not just a symbol of appreciation, but they are held up for us as powerful motivators.

They tell us that dedication to our cultural identity and community is not only valued, but celebrated. They stand to energise the recipients to remain committed to their work, and most importantly, inspire others to follow in their footsteps. By celebrating these outstanding individuals, we are giving testimony to their role in maintaining the vibrancy and strength of our shared cultural heritage.

Active participation in our community activities solidifies our shared identity but also cultivates an environment where every member feels valued. When we work together, we

foster a shared sense of purpose. Because being engaged is more than just being present. It's sharing our talents, and offering our services for the good of the community.

These are the very qualities that our four recipients today have demonstrated over many many years, across various pursuits and achievements. They are not only ensuring the preservation of our cultural community, but encouraging it to flourish.

We owe it to ourselves and future generations to continue recognising and empowering each of us who stands up and dedicates their time to our evolving cultural heritage.

I hope today, in listening to the achievements of our award recipients you are all inspired to embrace your role in our community, adapt to it, challenge yourself within it, but most of all, live for it.

For in doing so, we forge an identity that is not only as enduring as the legacies we inherited, but is as vibrant as the future we're building together. So without further ado, let's jump straight into the first award presentation. This year winners were:

Joseph Marinc, Slovenian Outstanding Volunteer Award

Nicole Samsa, Slovenian Outstanding Sporting Achievement Award

Andrew Suber, Slovenian Cultural Community Achievement Award

Mateja Slobodnik, Slovenian Outstanding Individual Award

We will introduce them to you one by one in the next *Misli*.«

JOSEPH MARINC, Slovenian Outstanding Volunteer Award

Joseph was born in Sydney to Slovenian parents and is the eldest of his three brothers, Stan and Tony. Like many second-generation Slovenians, he participated in Slovenian School, attending each Saturday morning in Bankstown from 1984 to 1989. He still speaks excellent Slovenian at home with his mother Danica and has made four trips to Slovenia to visit his aunts and cousins.

Joseph has enjoyed a long and

successful 32-year career with the Westpac Bank, working in various roles. He is currently a Supplier Manager, responsible for the cheque processing and logistics categories.

He has been an active member of the St Raphael's Slovenian Church, Merrylands community for most of his life. He has a deep care for the Slovenian Church community and enjoys being able to help others.

Joseph has been the acolyte at St Raphael's Slovenian church in Merrylands since May 2019. He takes on various responsibilities in his role, including serving at the altar and distributing Holy Communion, especially during the holy times of Easter and Christmas masses. He will also read prayers and readings during mass in both English and Slovenian whenever it is required. Apart from the COVID lockdowns of 2020, Joseph has rarely missed a Sunday mass service.

In July 2022, Joseph was appointed as Treasurer and Secretary for the St Raphael's Church, taking over the role from Mihelca Šušteršič who served as Secretary for 20 years. This important role involves the weekly counting of proceeds from mass collections, cake sales and drink sales in the church hall. He also ensures Church funds are safely taken to the bank each week and finances are well-managed.

Additionally, Joseph took over the management of the Church Hall bar. He ensures the bar is always stocked with local and Slovenian drinks to serve on Sunday's post Church services. For many of our community who attend Church, the time to connect and socialise after services is sometimes one

of the few opportunities they have to meet. Joseph, through his management of the hall and bar, ensures that experience is valuable and enjoyable for our community members. He also supports the running of functions held in the Church Hall, including serving food, cakes, and drinks.

Joseph has played the role of Sveti Miklavž (St Nicolas). At St Raphael's Church Hall, a Slovenian tradition where presents are handed out to children on the first Sunday of December. He enjoys the joy this brings to children and how the tradition brings together many Slovenian generations.

His volunteer work at the Church is tirelessly done without any assistance and organised in between his full-time work. It is a true testament to Joseph's character, as someone committed to serving their community without reward. A true volunteer in every sense, Joseph is an invaluable member of the Slovenian community.

NAGOVOR VELEPOS LANIKA MARKA HAMA

»Spoštovani predsednik Pododbora kluba Triglav Mounties gospod Peter Krobe, ostali člani Pododbora, člani Odbora direktorjev Triglav Mounties, vice častni konzul Republike Slovenije v NSW gospod Mark Stariha, upokojeni častni generalni konzul Republike Slovenije gospod Alfred Brežnik, član Sveta vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu gospod Walter Suber, the Honorable Dai Le, MP Federal Member for Fowler, Honorable Tri Vo, MP State Member for Cabramatta, spoštovane članice in

člani kluba, drage rojakinje in rojaki in drugi udeleženci. V veliko čast mi je, da vas lahko nagovorim danes, na

vaši proslavi ob dnevu državnosti vsem nam ljube Slovenije.

Dan državnosti je slovenski državni praznik, ki ga praznujemo 25. junija. Obeležuje spomin na 25. junij 1991, ko je Slovenija formalno postala neodvisna. Na ta dan sta bili sprejeti Deklaracija o neodvisnosti Slovenije in Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, sicer slavnostno razglašeni naslednji dan, 26. junija, na Trgu republike v Ljubljani.

Ko se v teh dneh spominjamo dogodkov 1991, razglasitve neodvisnosti, desetdnevne vojne, ki je sledila, ter nato mednarodnih priznanj in odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije, se spominjamo tudi zgodovinskega trenutka, v katerem je bil takrat mentalno slovenski narod. Govorim o stanju duha, saj se je zgodila brezprecedenčna enotnost v sicer po več ločnicah razdeljeni slovenski družbi.

Ta enotnost ni prežemala zgolj Slovencev in Slovenk v Sloveniji, marveč se je pojavila tudi v slovenskih izseljenskih skupnostih po svetu, tudi v Avstraliji. To sodelovanje je sicer številčno majhen slovenski narod naredilo na neki način večji, močnejši in prepričljivejši v njegovi legitimni zahtevi po zasedbi enakopravnega mesta med neodvisnimi nacijami tega sveta. Enotno ste nastopili tudi avstralski Slovenci in s tem izposlovali zgodnje avstralsko priznanje neodvisne Slovenije. Iskrena hvala, saj je bila zaradi vas Avstralija v prvi skupini prekomorskih držav, ki so priznale Slovenijo le dan za takratno Evropsko skupnostjo.

Avstralija je imela vedno posluš za promocijo in obrambo demokracije in človekovih pravic, tudi v oddaljeni Evropi, najsi gre za boj na strani Zaveznikov v 2. sv. vojni, priznanje neodvisne Slovenije, ali pa v zadnjih letih politično, vojaško in humanitarno pomoč napadeni Ukrajini. Slovenija ji je zato zelo hvaležna in njeno pomoč ceni. Več kot trideset let je minilo od tistih zgodovinskih dni in Slovenija je v tem času dosegla veliko. Ravno letos smo obeležili 20. obletnici članstva v Evropski uniji in zvezi NATO, ki sta bila strateška cilja mlade slovenske države.

Naše članstvo v obeh še nikoli ni bilo bolj pomembno. Omogoča nam, da z drugimi evropskimi partnerji in čezatlantskimi zavezniki na enakopravni osnovi aktivno sooblikujemo prihodnost evropskega kontinenta, ki je tudi naš. Izzivov, s katerimi se soočata Slovenija in Evropa, je kar nekaj, večina je podobnih tem, s katerimi se sooča Avstralija, najsi gre za obrambo

na mednarodnih pravilih temelječega mednarodnega reda, zeleni prehod, digitalizacijo, uporabo umetne inteligence ipd. Prepričan sem, da nam bo uspelo, kot je namreč zapisal slovenski pisatelj Alojz Rebula: 'Biti Slovenec, to ni krst iz vode, ampak iz ognja.'

Prva priložnost, kjer sem prepričan, da bomo to kot narod ponovno dokazali, bo že čez nekaj tednov v Parizu, kjer bodo potekale 33. poletne olimpijske igre. Prepričan sem, da se bomo lahko spet veselili uspehov slovenskih športnic in športnikov, ki nikoli ne razočarajo. Zmaga Pogačarja na letošnjem Giro d'Italia je dobra popotnica. Držimo vsi skupaj pesti za naše športnike! Hvala za povabilo in lepo praznovanje Dneva državnosti!»

POZDRAV PREDSEDNIKA KLUBA TRIGLAV MOUNTIES PETRA KROPEJA

»Distinguished Guests, Ladies and Gentlemen,
On this special occasion, it is with great Honor and gratitude that we acknowledge the presence of a truly exceptional individual who has dedicated nearly five decades of unwavering commitment, hard work, loyalty, friendship, and support to Club Triglav and the Slovenian Community at large. Today, we extend our heartfelt thanks to none other than Martha Magajna. For those who may not yet know her, Martha's name resonates deeply within the fabric of our community. To recount all she has accomplished for our beloved Club and the Slovenian Community would not suffice for a mere speech; indeed, it would require

volumes, perhaps even a novel.

Dear Martha, please accept this bouquet of flowers as a token of our appreciation for the countless years of service you have devoted to us. We wish you continued health and prosperity in the years ahead. Even amidst challenges, your unwavering determination and passion for what you believe in have inspired us all. Martha, Thank you!

Once again, our sincerest gratitude to Martha, and to all of you gathered here today. Flowers to be presented by Walter Suber.

Peter Kroppe, Martha in Lojze Magajna

Ladies and gentlemen, Club Triglav Mounties takes immense pride in supporting two vital organizations within the Slovenian-Australian community for nearly two decades. These organizations are the Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine *Misli - Thoughts* and the Historical

**Olga Lah, Lorraine Dean, Peter Kroppe
in Joseph Marinč**

Archives for Slovenian Australians (HASA) in NSW.

These institutions play a crucial role in preserving and documenting the rich

history and achievements of Slovenian Australians over the past seventy years. It is now my pleasure to invite representative from *Misli - Thoughts* Mr. Joseph Marinč in the place of father Darko Žnidaršič, who is today urgently engaged somewhere else, and Mrs. Olga Lah, Vice President from Historical Archives for Slovenian Australians - NSW to

join us on stage.

Additionally, I would like to extend a warm welcome to the stage Mrs. Lorraine Dean, Director from the Mounties Group for the presentation of donation from Triglav Mounties Club to those important Slovenian organisations. Thank you.»

Spomini na osamosvajanje slovenske države ob 33-letnici obstoja samostojne Slovenije

Spoštovani,

vračam se nazaj v leta po 1981, ko sva s pokojno ženo Elico po njenem končanem študiju na pedagoški akademiji v Mariboru v jesenskih mesecih obiskovala Slovenijo. Dopustovanje v Sloveniji, poglobljanje poznanstev in spoznavanje običajev na vseh koncih Slovenije nama je prirastlo k srcu. Elica se je z vso vnemo lotila zbiranja literarnih del, in tako sva vsako leto pošiljala v daljno Avstralijo bogato kolekcijo slovenskih knjig.

Življenje je potekalo mirno in predvidljivo vse do leta 1988, ko sva avgust in september spet preživela v Sloveniji. Takrat je Elica že sodelovala na državni radijski postaji 3EA (danes SBS) v Melbourneu. Turbulentna dogajanja okoli četverice v poletnih mesecih leta 1988 so v naju zbudila željo, da jih obiščeva in z njimi narediva intervju, da bi bili tudi naši rojaki v Avstraliji čim bolje obveščeni o dogajanjih v Sloveniji. Po prihodu v Ljubljano sva se odločila, da se bova do prostorov, kjer naj bi srečala četverico: Janeza Janšo, Ivana Borštnerja, Davida Tasiča in Francija Zavrta, odpeljala s taksijem, saj naslova nisva imela in sva to prepustila taksistu. Že ko sva ga vprašala, če naju lahko odpelje do Janeza Janše in drugih, se je začudil in dejal: »Pa res hočete tja? Dobro, gremo na hitro!« Pripeljal naju je do zgradbe in se nato hitro odpeljal naprej. Nekako nama je postalo jasno, zakaj. Opazil sem, da sva vstopila v kar precej opazovano poslopje. Kot vedno sva imela s seboj tudi najino takrat triinpolletno hčerko Zaliko. V pisarni so bili Janez Janša, Ivan Borštner, Franci Zavrl, David Tasič, Igor Bavčar in nekaj nepoznatih obrazov, ki so pač prihajali in odhajali. Srečanje s četverico in drugimi najožjimi sodelujočimi je bilo za naju spodbudno in dokaj usodno. Spoznala sva, da se v Sloveniji dogajajo za slovenski narod usodne zgodovinske spremembe, in obema je bilo jasno, da bova v teh dogajanjih aktivno sodelovala. Eličine intervjuje so predvajale slovenske radijske postaje v Avstraliji, kar je sprožilo veliko čustev in zanimanja naših rojakov. Leta 1989 sva spet dopustovala v Sloveniji. Novi intervjuji so še bolj utrdili poznanstva, naju pa neposredno seznanili s situacijo v Sloveniji in tedanji Jugoslaviji. Med avstralskimi Slovenci so se dogodki začeli odvijati skoraj prehitro, da bi mi vse ostalo v spominu. Za naju je bilo pomembno, da ostanejo zapiski o naših aktivnostih, ki na srečo še vedno obstajajo. Prebujenje v Avstraliji živečih Slovencev je naraščalo iz tedna v teden. Februarja 1990 je po vsej Avstraliji zaživel gibanje za pomoč Demosu. Podpornikov in članov ni manjkalo. Elica je postala tajnica v melbournškem odboru. S to odgovorno aktivnostjo se je začela njena dolgoletna dejavnost, saj sva v naslednjih letih imela veliko odgovornih

pozicij. Elica je imela velike zasluge ob osamosvojitvi Slovenije kot referentka za odnose z javnostjo in promocijo Slovenije v Avstraliji in svetu. Po zmagi Demosa na volitvah smo po vseh krajih Avstralije razpustili društva za podporo Demosu in ustanovili narodne svete z namenom, da oblikujemo Avstralsko-slovensko konferenco (ASK) in da se v letu 1991 vključimo v Svetovni slovenski kongres. Tako smo v Viktoriji ustanovili Slovenski narodni svet Viktorije (SNS Vic), ki je bil eden najbolj dejavnih svetov v Avstraliji in verjetno tudi v svetu. Malo pred ustanovnim srečanjem ASK sta se Elica in Zalika vrnila iz Slovenije. Elica se je med drugim 8. julija 1990 udeležila slovesne spravne svete maše v Kočevskem Rogu in o tem pomembnem dogodku poročala rojakom v Avstraliji na slovenski radijski uri na SBS radiu v Melbourneu. Osemindvajsetega julija 1990 smo v Sydneyju ustanovili Avstralsko slovensko konferenco in tako je postalo naše gibanje za osamosvojitve Slovenije v vsej Avstraliji organizacijsko res povezano. Po prepričljivem izidu plebiscita 23. decembra 1990 je prišlo do kritičnih političnih napetosti v Sloveniji in na Hrvaškem. Da bi s problemom agresije nad Slovenijo seznanili avstralsko javnost, se je 27. januarja 1991 približno 40 rojakov pridružilo šest do osemtisočglavi množici hrvaških demonstrantov. Na hitro sem naredil transparente z napisi, npr. Slovenians Deserve Freedom, No Army Control for Slovenia itd.

To so bile prve politične demonstracije v Melbourneu, na katerih smo sodelovali tudi Slovenci. V imenu Slovencev je šest do osemtisočglavo množico v obeh jezikih nagovorila Elica in recitirala Prešernovo Zdravljico. Jaz pa sem takrat zbranim pred viktorijskim parlamentom zapel narodno pesem N'mau čez izaro.

Februarja 1991 nas je obiskal dr. Jože Pučnik. Z Elico sva bila zelo počaščena, ko smo preživeli dan s človekom, ki je avstralske Slovence navdušil s svojo strpno predstavitvijo dejstev, kljub vsemu, kar je v življenju doživel v bivši skupni državi.

V letu 1991 je bilo veliko sestankovanj in prišel je čas odhoda v Slovenijo. Takratni obisk je bil še posebej pomemben, saj smo bili z Elico in s patrom Nikom Žvokljem delegati SNS Viktorije v skupini desetih delegatov ASK na ustanovnem srečanju SSK v Ljubljani. Petindvajsetega junija 1991 sva bila v Ljubljani na slovesni razglasitvi samostojne države Slovenije.

Demonstracije, Zalika in Vinko

Elica, Vinko in p. Niko

Sedemindvajsetega junija 1991 smo sklicali ustanovni sestanek SSK. Žal je bil sam kongres prekinjen in program zelo skrajšan, ker se je začela desetdnevna vojna za Slovenijo. Po vrnitvi v Avstralijo je bilo pred nami še bolj garaško obdobje – prepričevati smo morali avstralske politike in javnost, da je Slovenija sposobna skrbeti zase in da mora biti priznana kot samostojna država. Us-

tanovili smo skupino za nadzor poročil radijskih in televizijskih postaj. Medije smo opozarjali na vsako najmanjšo napako in prikazovali dejstva. Elica je kot referentka za sodelovanje z javnostjo pri ASK in SNS Vic razposlala na stotine dopisov različnim službam, medijem in posameznim političnim veljakom, ter odlično sodelovala z diplomatskimi službami držav, ki so bile kakorkoli povezane s Slovenijo. Oktobra 1991 je Elica v imenu ASK ter s predstavnikom NS iz Canberre in NSW lobirala pri ministrskem predsedniku Bobu Hawku za priznanje samostojne Slovenije v Canberri. Avstralski Slovenci smo si še naprej vztrajno prizadevali za priznanje samostojne Slovenije in končno je naš trud in korekten pristop obrodil sanjski cilj: Avstralija je 15. januarja 1992 kot prva prekomorska država priznala samostojno Slovenijo. Takoj smo pozabili na dolge dneve in neprespene noči in začeli pripravljati slavnostno akademijo, da počastimo priznanje samostojne Slovenije. Prevzel sem vlogo koordinatorja tega večera. Elica je na slovesni večer v imenu SNS Vic povabila veliko uglednih gostov. Na veselje vseh se je vabilu SNS Vic odzval tudi povabljeni gost iz Slovenije, takratni minister za obrambo Janez Janša. V nabito polni dvorani smo za ta nepozabni dogodek pripravili bogat kulturni program, nagovorili so nas najvišji predstavniki vseh sosednjih držav Slovenije, predstavniki avstralske in viktorijske vlade in najvišji cerkveni predstavniki v Avstraliji. Veličasten večer smo zaključili po naše – z narodno glasbo, plesom in okusno večerjo. To je bil res nepozaben večer, poln veselja in ponosa. Pohvala gre prav vsem sodelujočim, saj je bil vsak nenadomestljiv člen v verigi povezovanja in sprave ter predstavitvi kulture in običajev slovenskega naroda.

Žal se na številna vabila na svečani večer, ki ga je organiziral SNS Viktorije, niso odzvali predstavniki SSOV – Sveta slovenskih organizacij Viktorije z vodilnimi predstavniki nekaterih društev, saj so zavzeli stališče, da so društva apolitične organizacije in se takšnih manifestacij ne udeležujejo. Nam, organizatorjem, pa je bilo v veliko veselje in zadoščenje, da so se v nabito polni dvorani veselili

rojaki, člani vseh društev v Viktoriji, in se niso vprašali kdo je organizator, saj je šlo za neponovljivi zgodovinski dogodek v počastitev v svetu priznane samostojne države Slovenije.

SNS Viktorije je imel okoli deset let aktivno pisarno za dobrodelne namene v cerkvenem središču v Kewju. Žal je tudi na tem pomembnem področju vodstvo SSOV zavračalo sodelovanje.

Omembe vredno je tudi, da je bila Elica lepo število let registrirana prevajalka, redno je dežurala v pisarni za dobrodelne namene v Kewju in iskala sponzorje za televizijsko oddajo na TV C31. Te oddaje sva pripravljala tri leta in pol. Pri televizijskem projektu nam je pomagala RTV Slovenija, s katero smo dobro sodelovali. Odlično sodelovanje je Elica vzpostavila z radijskimi postajami v Sloveniji in mnogih državah po svetu, kjer živi veliko naših zavednih rojakov. Na slovenskem radijskem programu na SBS v Melbournu je Elica službovala dobrih 25 let, vse do tragične nesreče 16. aprila 2006.

Dejstvo pa je, da SNS VIC s svojimi aktivnostmi ne bi nikoli uspel, če ne bi imel podpore verskega središča v Kewju, zlasti v začetku gibanja, ko je center upravljal pater Bazilij. Se je pa dobro sodelovanje nadaljevalo tudi z njegovimi nasledniki.

Na mojo pobudo smo že leta 1992 registrirali in inkorporirali Slovensko poslovno združenje Avstralije Melbourne Inc.

1999–2024: 25 let od prihoda potomke mariborske Stare trte v Avstralijo

Idejo o posaditvi mladike Stare trte – najstarejše trte na svetu – v Avstraliji sva z Elico dobila ob kratkem postanku na Lentu v našem Mariboru, kjer je v tistih septembrskih dneh leta 1998 na njej dozorevalo grozdje.

Najin znanec Vasja Samec, takratni umetniški vodja KUD Študent, naju je povabil, da se udeleživa trgatve Stare trte in se o ideji pogovoriva s takratnim županom Alojzom Križmanom.

Po vrnitvi v Avstralijo sva idejo začela uresničevati. S sodelovanjem takratne podžupanje občine Yarra Ranges Leslie Wood sva jo predstavila predstavnikom občine Yarra Ranges, pod kate-rega spada tudi najpopularnejše

vinogradniško področje v državi Viktoriji – Yarra Valley. Kar hitro zatem sta dogovor o podaritvi podpisala na novo izvoljeni župan MOM Boris Sovič in takratni župan občine Yarra Ranges David Hodget. Marca leta 1999 so enoletna sadika in šest cepičev že potovali v Avstralijo, kjer je pošiljko takoj prevzela avstralska karantenska služba. Po dveh letih testiranja in opazovanja ter plačilu stroškov (1.850 AUS \$) sva z Elico iz karantene prejela takrat že triletno mladiko in nekaj dvoletnih mladik. Seveda je bil to za vse nas velik trenutek, ki ga je posnela tudi ekipa RTV Slovenije, ki se je prav tiste dni mudila v Avstraliji.

Triletno mladiko smo predali takratni županji Di Moore na gala večeru ob proslavitvi 10. obletnice slovenske samostojnosti, ki ga je organiziral SNS Viktorije in se ga je udeležilo vsaj 500 gostov in naših rojakov in rojakin.

Končno smo 23. septembra 2001, na predlog združenja vinarjev in občine Yarra Ranges, na posestvu McWilliams Vineyards posadili mladiko Stare trte, za katere dobro počutje je odgovornost prevzel direktor vinarne Max McWilliams.

Leto za letom smo se rojaki in avstralski prijatelji na obletnico posaditve trte v Avstraliji srečevali in se veselili na Festivalu Stare trte na obronkih Melbourne na posestvu McWilliams Vineyards. Vsi dosedanji festivali so bili zelo uspešni, tudi zaradi pozitivnega pristopa in sodelovanja številnih posameznikov in slovenskih organizacij v Avstraliji. Ko smo leta 2007 festival predstavili v čas avstralske trgatve, so k njegovi uspešnosti odlično prispevali člani plesne skupine Iskra s podporo staršev in prijateljev. To je bila res odlično izpeljana generalka pred prvo uradno trgatvijo Stare trte.

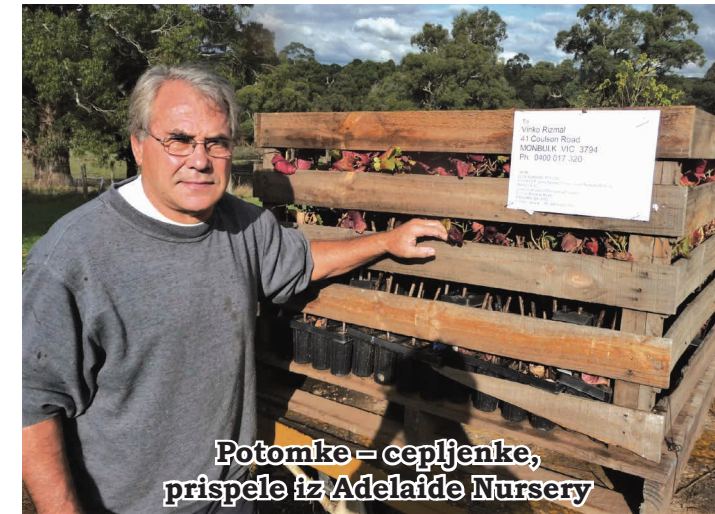

dogodek z našo Staro trto. Šestega aprila 2008 smo tako proglasili prvo uradno trgatve Stare trte v Avstraliji. Ob pestrem kulturnem programu je za zabavni del na trgatvi, pa tudi za večer s plesom, poskrbela glasbena skupina Platin, znana

Medtem pa je avstralska mladika Stare trte postajala vse močnejša in je iz leta v leto rodila več grozdov žametne črnine/ *velvety black*. Da bi bile naše aktivnosti in aktivnosti Slovenije v letu 2008 še bolj opazne, saj je Slovenija prevzela predsedovanje Evropske unije, obenem pa beležimo pomembno obdobje – 50. obletnico množičnega priseljevanja naših rojakov v Avstralijo, sem dobil idejo, da bomo ob tako pomembnih jubilejih in dogodkih praznovali tudi zgodovinski

po zastopanju Slovenije na tekmovanju za pesem Evrovizije leta 2004. V svojem širokem repertoarju ima ta profesionalna skupina dovolj kvalitetnih pesmi, da je zadovoljila in razveselila udeležence dogodka vseh starosti.

Za prvo uradno trgatve je slovenska pesnica besedil za narečne popevke Metka Ravnjak Jauk napisala tudi besedilo, posvečeno prvi trgatvi Stare trte v Avstraliji, sam pa sem pesem uglasbil.

Hvaležen sem Uradu za Slovence po svetu vlade RS in vsem posameznikom in organizacijam, ki so sodelovali in pripomogli k odlično izpeljani prvi uradni trgatvi potomke najstarejše trte v Avstraliji.

Po letu 2009 je lastnik vinarne McWilliams prodal svoje posestvo in leta 2011 smo imeli uspešen Festival Stare trte na posestvu Yarra Ranges Estate v Monbulk.

Z občino smo se dogovorili, da prestavimo potomko s posestva McWilliams na občinski prostor, in sicer pred Kulturni center Burrinja v Upweyu.

Da pa bi potomka najstarejše trte še dolgo živela med Avstralci, je danes na posestvu The Oldest Vine Estate največji vinograd potomk najstarejše trte, v katerem raste več kot 300 trsov, kar zagotavlja, da bodo potomke mariborske Stare trte še dolgo razveseljevale rojake v Avstraliji.

Nekoč zelo aktivni narodni sveti in s tem Avstralska konferenca, so pred leti zaradi upadanja članstva zaključili z aktivnostmi. Društva se sicer trudijo najti formulo za preživetje in mnogi voditelji danes razumejo, da je življenje politika, zato tudi organizirajo primerna srečanja v času državnih praznikov. Delitev, nesodelovanje in leta pa so, žal, naredili svoje.

Razveseljujejo in opogumljajo pa nas uspehi slovenskih športnikov, dosežki uspešnih poslovnežev in kvalitetni kulturni utrinki, ki nam dvigujejo ponos in moralo ter nam dajejo upanje.

Na žalost pa je na političnem polju opaziti veliko politične

Več informacij dobite na www.oldvine.info

nedoraslosti, ki se kaže z nesodelovanjem, medsebojnim prezirom, sovraštvom in nespoštovanjem. Seveda to žalosti mnoge zavedne rojake, saj se takšno pomanjkanje politične higiene doma prenaša v svet in zbija moralo in potencial odkritega sodelovanja z rojaki in med rojaki po svetu.

**S prijaznimi pozdravi,
Vinko Rizmal – koordinator
projekta Stare trte v Avstraliji**

Mile Klopčič

16. 5. 1905–19. 3. 1984

Mary se predstavi

Preveč nikar ne izprašuj.
V Detroitu sem doma, 14 sem stara,
z imenom Mary. Če spomin ne vara,
bilà rojena sem nekje ob Savi.
A res ne vem, kako se kraju pravi,
tako je daleč zame in ves tuj.

Če bi hoteli, naj še več povem,
bi zmedli me, to vam priznam.
Odkar smo dom svoj zapustili,
smo ga otroci pozabili.
Kako bilo je, več ne vem,
in rodni krajev ne poznam.

A mati pravi, da je tam lepo,
da stanovali smo v dolini,
v naselju majhnem pod goro.
V pobočjih v soncu njive so ležale,
ob vodi noč in dan so mleli mlini
in stópe so do zore topotale.

Na majhnih oknih rože so cvetele:
vodenke, naglji, fajglji in pasijonke.
Ob koči v vrtcu smo imeli grede,
na njih gartrože, pušpan in potonke.
Od daleč že je vabil vonj rezede
in s cveta spet na cvet hitele so čebele.

Vendar prekratko nam bilo je polje,
in oče je odšel čez morje v svet.
Prišlo je pismo: »... in vam sporočim,
v Ameriki je za spoznanje bolje ...«
Prodali smo – in šli za njim.
Tegà je zdaj že mnogo let.

Še to: Očeta včasih mati vpraša:
»Kaj praviš, ali še stoji tam mlin
in še sloni pod bregom koča naša?«
A oče mrk ne reče nič.
Bila sem Marica, to ves je moj spomin,
a tu se pišem Mary Sustersich.

ADIJO, prijatelja Tomaž in Draga

Danijela Hliš

Počivaj v miru, dragi Tomaž

Preživela sem nekaj zelo dolgih mesecev, ko sem iz Queenslanda poskušala najti prijatelja iz NSW, ki ni odgovarjal, in zdaj nekaj grozljivih dni, ko sem vsak dan kaj malega izvedela o njegovi smrti. Hvala našemu konzulatu in ambasadi, policiji, mrliškemu ogledniku, čeprav mi nihče ni smel povedati, ali so Tomaža že pokopali, in kje: tukaj ali v Sloveniji. Niti ne, kdaj. Takšni podatki se menda izdajo samo družinskim članom. Žalostno, a resnično.

Iskrena hvala Lucy, pa tudi Marthi, Nevenki, Marku, Davidu, vsem, ki so mi pomagali. In seveda največja zahvala gospe Gordani iz Slovenije, ki nam je končno olajšala žalostne trenutke in nam povedala o Tomaževem pogrebu. Tomaž je bil njen stric. Takole je med drugim napisala:

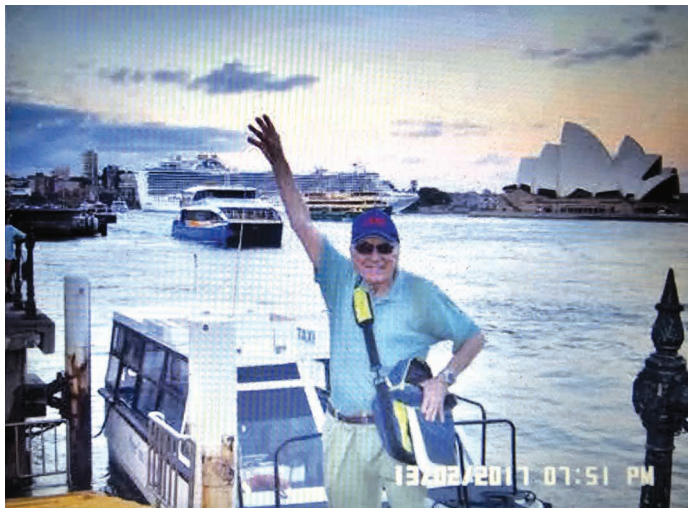
»Pogrebna slovesnost je potekala 17. januarja 2024 v Ljubljani na Žalah, po krščanskem obredu in z vso pieteto, ki si jo je zaslužil.«

Nagajivega in prijaznega Tomaža sem spoznala junija 1974 na sydneyjskem letališču. Tam je čakal na priseljence in jim pomagal. Sama sem znala angleško, avstralska vlada mi je priskrbelo stanovanje in dveletno službeno pogodbo, zato njegove pomoči nisem potrebovala. Vendar mi je dal svojo številko, za vsak slučaj. Nekaj mesecev kasneje sem ga poklicala in povabila na domače kosilo – na juho, tenstan krompir, pohanega piščanca in solato. Bil je v nebesih. Kot akademik in človek, ki je veliko potoval, je veliko jedel po restavracijah. Spomnim se, kako mi je prijazno rekel: »Veš, Danijela, gospe, s katero si deliš to hišo, ni doma. Moškega, ki ga ne poznaš, ne bi smela povabiti na kosilo, to je prenevarno.« »Ampak

saj si Slovenec,« sem se nasmejala, in dodala: »Veš, jaz sem bila priseljenka in študentka v veliko deželah, in verjamem, da če sem jaz dobra do drugih, bodo tudi oni dobri do mene.« Še kar je odkimaval in mi svetoval, naj bom bolj previdna. Čez kak mesec me je odpeljal na lep in dolg sprehod v Ku-ring-gai-chase National Park. Hodila sem za njim in vsa navdušena nabirala rože. Ko sva se po eni uri ustavila, in je zagledal moj šopek, je ponorel. »Joj, kakšno kazen bova plačala, to je strogo prepovedano.« Opravičila sem se in šopek skrila v nahrbtnik. In spominjam se podobnega sprehoda po naših Alpah, s Katarino in Branetom: naredila sem isti smrtni greh, natrgala zavarovane rože. Naj tu omenim še dogodek s Tasmanije. Z mamom sva bili na sprehodu v Hobartu, kjer sva živeli. Prijazno sem rekla mami, ki je hotela v Botanical Gardens trgati rože, da je to prepovedano. Imela je demenco, a mi je pametno odgovorila: »A ti ne veš, da je Bog ustvaril rože zato, da jih trgamo?« Oj, mama, pogrešam te.

Da se vrnem k Tomažu. Ljubil je Slovenijo, Avstralijo, ljudi, potovanja. Kot jaz. Ko sem živela v Sydneyju sva se veliko družila. Skušal me je naučiti tenis, pa ni šlo. Nekajkrat me je peljal na ples; bilo je težko, ker sem bila v nasprotju z njim zelo visoka. Politike in religije nisva nikoli obravnavala, skoraj 20 let razlike je bilo med nama, in imela sva zelo različne izkušnje in mnenja. Rada sva hodila v Spanish Club in tam spoznavala različne zanimive priseljence. Oba sva govorila več jezikov in imela veliko mednarodnih prijateljev. Po mojem odhodu iz Sydneyja sva ostala v stiku pisno in po telefonu. A vedno, ko sem šla na poslovno potovanje v Sydney, sem mu sporočila, da pridem, in me je povabil na večerjo. Pošiljala sem mu veliko gradiva o svojem delu za ljudi, ki imajo demenco, in

za starčke, posebno priseljence, in vedno mi je dal veliko vzpodbude. Bil je ponosen na moje delo in jaz na njegovo. On je meni pošiljal slike in potopise, in do konca tudi nasvete, kako na stara leta ostati zdrav in dobre volje. Njegovo elektronsko pošto zelo pogrešam. Pred nekaj leti sem za našo queenslandsko revijo *Koklja/The Hen* naredila intervju z njim. Iz njega vejeta Tomažev optimizem in navdušenje nad življenjem. Njegov najljubši pregovor je bil, da se

vsako potovanje prične s prvim korakom. Izdal mi je tudi skrivnost, kako je ostal pozitiven in izredno fizično in mentalno aktiven: »Oddaljiti se od negativnosti. In vztrajnost. Pa radoveden je treba ostati.«

Veliko ljudi ga bo pogrešalo, a vsi se ga bomo spominjali z nasmehom in hvaležnostjo. Bil je človek, ki je rad pomagal, ne da bi kdaj pričakoval zahvalo. In

do zadnjega je želel ohraniti zasebnost in samostojnost. V tolažbo so mi besede njegove znanke iz Sydneyja, ki je povedala da so na Tomaževem telefonu našli slike, ki so nastale le nekaj dni preden mu je odpovedalo srce, na katerih se je nagajivo smehljajal.

Poslovim se z besedami Toneta Kuntnerja:

Samo to še opravim, samo to še postorim, potem se spočijem in umirim. Toneta sem pred mnogimi leti spoznala v Melbournu, skupaj s Petrom Košakom in drugimi. Joj, vsi se staramo, veliko jih že ni več. Vsi se bližamo tej zadnji poti v neznano.

They tell me you are gone

My dark thoughts are scratching at my heart:
were you gone, alone in your home,
when I was calling and the phone rang on and on,
then abruptly, like your life, cut off?
When recently I was informed that
both phone numbers were no longer in use,
my fear, like a blanket of ice,
started to choke me. While I imagined you
traveling somewhere nice,
you were no longer among us.
It is too late: you are unreachable.
1974, you welcomed me at the Sydney airport.
We became two Slovenian friends
who loved languages and travel,
the Sydney Spanish Club.
How to accept? You are gone.
But somehow, I believe you wanted it this way.
Private and independent as always.
Your last journey.
You loved sailing.
Your life was rich.
Cheeky, Kind and Helpful.
You will stay in our hearts. You are loved.
It is irrelevant when your heart stopped beating.
I accept: In your memory I smile,
next to your photo I lit a candle,
and I wave, as you loved waving,
with a permanent grin and your encouraging
»Adijo Dani. Do drugič.«
HVALA, Tomaž.
Requiescat in pace. Počivaj v miru.

Odšla je Draga Gelt

V hladnem junijskem popoldnevu se je od nas poslovila draga prijateljica Draga Gelt.

Moja prva misel je bila: »Hvala, Bog, da si jo poklical k sebi.«

Monash University Affiliate, pisateljica, grafična umetnica ... Ustanovila oziroma začela je šolo za slovenski jezik v Melbournu. Znana in spoštovana je med Slovenci tukaj in v Sloveniji. Ko sem bila pred leti pri njej na obisku, sva se zelo lepo razumeli, obe ljubiteljici ljudi, narave, kreativnega ustvarjanja, a v primerjavi z Drago sem se počutila zelo majhno. Draga se je znala nesebično darovati za druge. Tiho sva se sprehajali po parkih in debatirali o tem, kako se sreča ne da najti. Nasaditi in gojiti v sebi jo moramo sami. Velikokrat nam kljub vsemu uide, in trpimo.

Obe z Drago sva bili zelo v stiku z najino možgansko, čustveno pokrajino. Kako lahko molčimo, obenem pa vse v nas kriči,

od sreče ali bolečine. Človek je ena velika uganka.

Poslovim se od tebe, prijateljica Draga, počivaj v objemu angelov, kjer ti bodo tvoja ljuba Slovenija in vsi, ki te imamo radi, v večno spremstvo.

ZAPISI Danice Petrič

MOJ LJUBI, ROŽNI MESEC MAJ!

V torek, 21. maja, me je za darilo za materinski dan hčerka Barbara povabila v Theatre Royal gledat dramo »Smrt trgovskega potnika«, v kateri je glavno vlogo igral znani ameriški igralec Anthony LaPaglia. Drama je bila morasta, scena dolgočasna, igralci se niso preoblečili v kostume. Bilo je veliko monologov, dialogov in sinovega kričanja na neuspešnega očeta, ki vara mamo na svojih službenih trgovskih poteh. Oče na koncu naredi samomor. Drama je trajala tri ure, in ker je bilo vse tako moreče in dolgočasno, sem vmes vsaj trikrat zakinkala. Pa še zeblo me je, ker dvorane niso ogrevali. Barbara pa je tako navdušeno ploskala svojemu igralcu, da sem potem ploskala tudi jaz, saj je igral res odlično. Na pamet se je

moral naučiti cele strani monologov in dialogov z ženo. Toda predstave ne bi nikomur priporočala, ker bi sama veliko rajši gledala kakšno komedijo ali opero ali balet – to je bolj zame, in bi bilo tudi za vas.

Naslednji torek, 28. maja, pa sva šli z Barbaro v mesto na Vivid Festival. »Dobiva se pri Opera House,« sva se zmenili, ker sva se obe pripeljali z vlakom. Prispela sem točno ob petih popoldan, in ko sem na Circular Quay stopila z vlaka, sem si na tihem zaželela, da bi šla naprej s »ferryjem« (ladjico). Ko sva se z Barbaro našli, mi je rekla: »Mami, presenečenje imam zate! Na križarjenje po zalivu greva!« Kar obstala sem od presenečenja, da se bo moja želja izpolnila. »Toda to mora biti zelo drago, zdaj, ko je Vivid Festival,« sem rekla. »Ne, poceni je,« mi pravi hčerka. Ladja namreč ni bila polna, namesto 120 nas je bilo na njej samo 60, in vstopnino zato znižajo. Tako sva

lahko sedeli zunaj ali znotraj. Na ladji smo večerjali in gledali operno hišo v lučkah in na njej prizore iz življenja domorodcev in različne živali: ribe, krokodili, metuljčki, kenguruji so se premikali v neštetih barvah in lučeh. Fantastična predstava Vivid festivala, ki se je začel 17. maja in je trajal tri tedne. Barbara je imela prav, da si moramo ta festival ogledati v prvih dneh, ker je ob koncih tedna velika gneča.

Resnično sem uživala v dobri družbi svoje hčerke v morju luči omenjenega festivala in pozneje, ko sva se sprehodili po mestu do postaje Wynyard. Ko sva šli z vlakom do Lidcombe in je Barbara izstopila, se mi je začelo dremati in zbudila sem se v Fairfieldu. Morala sem na vlak nazaj v Merrylands. Na srečo ga nisem dolgo čakala. Srečna in hvaležna sem Bogu in hčerki za tako lep večer in globoko doživetje.

Tomaž in oče Jože

Naj omenim še 18. maj, ki je rojstni dan papeža Janeza Pavla II. in tudi obletnica najine poroke z možem Jožetom, ki počiva že 28 let. Letos bi praznovala zlato poroko. Sin Tomaž me je ta dan obiskal in pri kosilu sva obujala spomine na pokojnega očeta, čigar grob je obiskal nekaj dni prej.

Za Janeza zdaj 26 let tudi skrbim. Bogu hvala za dva tako čudovita človeka.

V naši cerkvi sv. Rafaela smo dvakrat tedensko brali šmarnice o Cvetani Priol. Pri nas doma smo imeli 24. maja posvetitev Brezjanski Materi Božji in molili rožni venec. Spomnili smo se tudi p. Valerijana in popili steklenico Slomškovega vina, ki nam jo je podaril pred mnogimi leti. Bilo je sladko in dobro nam je delo. V prijetni družbi Slovencev, dveh Libanonk in Italijanke smo molili za vse, tudi za vas, ki to berete.

Lep pozdrav iz Sydneyja.

O s. ALEKSANDRI

»Saj ste že slišali, kajne ...? Niti las nam ne pade z glave brez Božje volje.« Na svetu je več kot tisoč religij in za vsako vernik, npr. musliman, trdi, da je njegov Alah »tisti pravi« Bog. Budist bo poveljeval Budo in katoličani našega Jezusa. Ateisti pa čisto preprosto rečejo: »Larifari, Boga ni!« In vsi imajo po svoje prav. Kdo bi se prerekal o tem?

Jaz pa vem, da mi niti las ne pade z glave brez Božje volje. In zakaj to tako rada in z gotovostjo trdim? Zato, ker govorim iz izkušenj. Naj delim z vami, kako sem kot enaindvajsetletno dekle leta 1972 prišla iz Slovenije na drugi konec sveta, k stricu v Avstralijo, s kovčkom knjig, nekaj oblačili in z navodilom svoje zdaj že pokojne botre s. Aleksandre Hreščak, uršulinke: »Tu imaš naslove sester

Danica in Andrejka Andrejaš

uršulink v Sydneyju. Če boš kdaj v težavah, pojdi k njim.« Pa sem res šla, najprej še brez težav, le na obisk k sestram v Ashbury in se v zelo polomljeni angleščini pogovarjala s sestro Kathlen. Videla sem, da imajo šolo. Leta 1974 sva se z možem Jožetom poročila in po rojstvu sina Tomaža preselila v Croydon Park. Tomažka sem kasneje vodila v šolo v Ashbury, kjer je bil prvi naslov na seznamu, ki mi ga je dala botra s. Aleksandra, naslov s. Kathlen. Kako je moj Bog vse lepo zrežiral! Le on je vnaprej poznal moja pota. Priti tako daleč iz Ljubljane v Sydney, iti v prvem letu po prihodu na obisk k s. Kathlen, ostati v stikih z njo, po toliko letih živeti v kraju, ki je nedaleč stran, in tvoj otrok celo hodi v šolo, ki jo vodijo sestre. To je zame čudež. Ne, niti las

mi ne pade z glave ... Mojo hčerko smo nesli h krstu v beli oblekici, ki jo je skvačkala ena od sester. S. Kathlen danes šteje več kot devetdeset let.

Že mnogo let ne živim več v Croydon Parku, tudi sestre Kathlen ni več tam, a tisti lepi spomin, občutek, ko mi je botra s. Aleksandra dala seznam z natipkanimi naslovi sester uršulink v Sydneyju, ostaja. To je moja sreča. Skupaj z listkom mi je dala na pot svoje srce, svojo ljubezen, svojo skrb, da se mi v širnem svetu ne bi zgodilo kaj slabega. Ljubezen s. Aleksandre me greje še danes.

VOŠČILO ZLATOPOROČENCEMA

Zlato poroko letos praznujeta Marinka in Ivan Rudolf iz Wollongonga. Kdo le ju ne pozna v Wollongongu, Sydneyju in še kje v našem Novem Južnem Walesu? Ivan je dolgoletni predsednik Slovenskega kluba Planica v Wollongongu, Marinka pa mu marljivo pomaga.

Iskrene čestitke, draga zlatoporočenca. Pa še na mnoga zdrava, srečna skupna leta Vama kličejo vsi prijatelji iz Kluba Planica, pa tudi mnogi rojaki iz slovenske cerkve in misijona sv. Rafaela v Merrylandsu, Slovenskega društva Sydney in Kluba Triglav Mounties.

Bog Vaju živi!

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Misli

Ko si delimo misli v *Mislih*, smo del slovenske skupnosti. Tisti, ki smo izgubili življenjske sopotnike, še posebej rabimo nekoga, s komer si z zaupanjem delimo življenje.

Hvala p. Simonu Petru Berlecu za spodbudne besede v uvodu zadnjih *Misli*. Kot razberem iz slik nam on, še posebej starejšim, nudi možnost, da se srečujemo, nekateri v cerkvi, drugi pa vsaj v *Mislih*.

Le kje bi se srečevali, če ne bi imeli teh požrtvovalnih fantov – naših patrov. Samo cerkev nam še daje občutek, da smo doma med domačimi, med ljudmi, s

katerimi smo potovali skozi življenje. Slovenci v večjih mestih se zbirajo v molitvenih skupinah in skupaj praznujejo tudi ob dobrotah, ki jih prinesejo seboj. Vsaka hrana je praznik, če je družba prijetna. Čeprav manj plešemo, smo še vedno veseli.

Tudi poročanja o slovenski politiki, kulturi, miselnosti in dogodkih v *Mislih* nas združujejo v narod. Da nismo sami.

Preštet je tudi vsak las na moji glavi

»Verjamem samo, kar vidim z lastnimi očmi,« je ponosno izjavil Štefan, ko smo se pogovarjali o božjih skrivnostih. Štefan je bil razočaran, ker so mu odvzeli vozniško dovoljenje, ker več dobro ne vidi. »Samo to si želim, da bi mi Bog podaril en sam majhen čudež,« je priznala zvesta katoličanka Ana. »Znanost je danes tako

napredovala, da te prepoznajo že po glasu in videzu. Nikamor ne moreš več pobegniti ali se skriti,« pravi John, ki veliko bere. »Vsi lažejo. Ne veš več, koga bi poslušal,« zaključi Maria. »Nihče ne ve, kaj je prav,« potrdi Tom. »Sam še vedno verjamem samo v svetopisemske resnice,« se odloči Andrej. Jana me svari, naj bom previdna, ker oni poslušajo, ko govoriva po telefonu. Ne omenjaj njihovih imen, ker oni vse slišijo in te dajo na seznam. Kdo so ti oni, ki se jih bojimo?

Smo v času velikih sprememb, vendar vsi glasujemo za voditelje, ki obljubljajo spremembe. Soočamo se z znanostjo in občudujemo nova odkritja. Biologi, arheologi, geologi, psihiatri, psihologi in drugi strokovnjaki nas presenečajo z odkritji. Se mi zdi, da je Bog že vnaprej računal na naša odkritja. Naši prstni odtisi, naš DNA,

glas, obraz in vse kar mislimo, je del identitete, ki nam jo je Bog že ob rojstvu predpisal. Vsakemu življenju in vsakemu kamnu je Bog že na začetku vtisnil podatke, ki jih zdaj odkrivamo. Vsi smo na seznamu. Bog vse vidi, Bog vse ve, greh se delati ne sme. To je bil prvi verz, ki sem se ga naučila. Že od vsega začetka so ljudje želeli tekmovati z Bogom. Spomnim se na babilonski stolp. Babilon je bil središče znanosti tistega časa. Strokovnjaki so se dogovorili, da bodo zgradili stolp do nebes, do Boga. Bili so verniki: verovali so, da edino Bog vse ve. Zgodba pripoveduje, da jim je Bog zmešal jezike, da niso več mogli tekmovati z njim. Res, vsi smo že preštet in zaznamovani na večnem seznamu. Radi bi še odkrili, kaj je prav in kaj ni. Prepričana sem, da se Bog ne zanaša na naša odkritja.

Glej na sončno stran

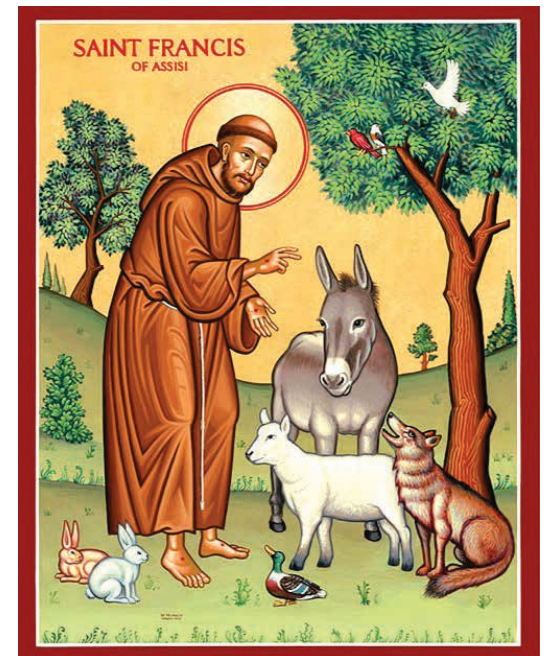
Zdaj razumem, zakaj so se cigani veselili, ko je deževalo. Vedeli so, da za dežjem pride sonce. Danes sem izvedela najprej presenetljivo dobro novico in za tem malo bolj žalostno. Opomnila sem se, da ne morem pričakovati samo dobrih stvari. Posebno v času, ko tako veliko ljudi trpi lakoto, vojno in hude bolečine. Le kako naj pričakujem, da bo pri meni vedno sijalo sonce? Ko me slabe novice žalostijo, se opozarjam, da imam vse, kar je pomembno. Vedno se najde kdo, ki mi posveti v temo. Vedno je tudi kdo, ki me opozori, da veliko ljudi čaka na sončne dni.

Živim od hvaležnosti

Hvala Bogu za zdravje, prijatelje in družino. Vsi se imamo radi in smo sorazmerno zdravi in svobodni. Imamo dosti hrane, posteljo, streho nad glavo in oblačila. Imamo tudi veliko iger in zabavnih trenutkov. Vse življenje smo iskali odgovore na življenjska vprašanja, zdaj pa se zavedamo, da nam ni dano vedeti. Lahko smo samo hvaležni za dobre in lepote, ki so nam dane. Sedim na soncu in gledam številna manjša življenja v mojem vrtu. Vsi smo del celote in eden brez drugega ne bi mogli živeti. *Look on the bright side of life.*

Dominik in Frančišek Asiški

Dominik je bil vrtnar in ljubitelj živali. Ker je razdal vse, kar je imel, je pogosto živel v pomanjkanju. Nekaj časa je zase kuhal travo in za svoje kure jajca. Tudi štrudelj, ki sem mu ga prinesla, je večinoma dal kuram in pticam. Hranil je na stotine ptic. Psi in mačke, ki niso imeli doma, so pri njem dobili zatočišče in hrano. Dominik ni dovolil, da bi kdo ubil muho v njegovem domu ali izpulil plevel na njegovem vrtu. Zanj je bilo vsako življenje enako vredno. Samo ljudi ni imel rad. Pogosto mi je s svojim načinom življenja šel na živce. Nekoč je bil razočaran nad našim krajem in ljudmi. Hotel se je vrniti v Zahodno Avstralijo, kjer je bival v mladosti. Svoj dom-kamp je dal naprodaj za pet tisoč dolarjev. Ko mi je to povedal, sem mu zanj ponudila petnajst tisoč, pa me je zavrnil, ker je nekomu že obljubil, da mu ga bo prodal za pet. Ni mogel prelomiti obljube. V kampu je pustil vse svoje stvari. S seboj je vzel le torbico, v katero sem mu dala enkrat za preobleči in čevlje. V WA ni našel ne prijateljev

svoje mladosti ne sreče, zato se je vrnil v Lightning Ridge. Tu je na vrtu gojil zelenjavo, ki je ni nikoli uporabil. Če ljudje niso prišli ponjo, jo je zakopal za gnoj.

Dominik me spominja na Frančiška Asiškega. Zanima me, če so sosedje gledali tega svetnika tako, kot jaz Dominika. Osebnostno premoženje zanj ni bilo vir varnosti, sreče ali bogastva. Sedel je na vrtu in občudoval živali in rastline.

Na žalost smo navadni ljudje večinoma sebični, skrbni in varčni. Kdo ima prav? Upam, da teče vse tako, kot je namenjeno.

Friedrich Nietzsche

Berem Nietzschejevo knjigo *Beyond good and evil – Onkraj dobrega in zla*. Ko sem bila še zelo mlada, sem brala njegovo knjigo *Tako je govoril Zaratustra*.

Nisem razumela Zaratustre in tudi zdaj Nietzscheju težko sledim. Živimo v času, ko skušamo uveljaviti enako vrednotenje, spoštovanje in upoštevanje ljudi vseh ras, verstev in političnih prepričanj. Vsi naj bi sledili enakim zakonom, ne glede na tradicije in moralne norme malih skupin. V nasprotju s tem Nietzsche govori o nadčloveku, ki presega moralne norme, in trdi, da ga to osvobaja moralnih družbenih omejitev. Nadčlovek naj bi bil luč tistim, ki živijo v temi. Vzpodbuja k iskanju različnih pogledov na življenje in svet. Zaključuje, da ni absolutne resnice in zato tudi enakosti ni. On trdi, da trdna volja in trud pri premagovanju ovir, naredi človeka večjega in močnejšega. Pravi, da je pred nami gora in strma pot za tiste, ki imajo voljo in moč, da nas vodijo. Drugi ostajajo zadaj in samo občudujejo goro. Vsak filozof izrazi predvsem svoje lastno gledanje na svet in življenje.

Zdi se mi, da ljudje iščemo voditelja, ki pozna pot. Tudi v živalskem svetu so voditelji in tisti, ki jim sledijo. Trenutno imamo veliko političnih »nadjudi«, ki hočejo spremeniti in izboljšati svet. Ne obremenjujejo se z moralnimi omejitvami. Še dobro, da se z vsakim od teh voditeljev ne strinja približno polovica ljudi. Tako v demokracijah držijo ravnotežje med dobrim in zlim.

V Svetem pismu pravi Pridigar: »Nič ni novega pod soncem. Vse, kar se dogaja, se je že dogajalo, in se bo spet dogajalo. Za vse je vzrok in čas za vsak namen pod soncem. Kot reke, veter in sonce smo del tega večjega načrta.«

Vsi iščemo odgovore na večna vprašanja. Kako se je začelo življenje? Kako delujejo možgani? Kje je začetek in kje konec? Kaj je bilo prej in kaj bo za tem? Kje se konča znanost? Kakšen smisel bi imelo življenje, če bi vedeli vse skrivnosti?

Tudi Sokrat in mnogi drugi filozofi so se poglobljali v vprašanja morale, vere in življenja ter iskali resnico. Shakespeare je rekel, da ni nič dobro ali slabo, ampak osebno tako presodimo. Bog skriva manjše pod najmanjšim in večje nad največjim.

Spomini

Edine dragocenosti, ki jih pustimo za seboj, so spomini. Vse drugo gre samo iz roke v roko. Na žalost ne moremo izbirati po čem se nas bodo ljudje spominjali.

Pogosto se spomnim na Ado, ki je bila 16 let starejša od mene. Spremljajo me njene besede: »Razumela boš, ko boš stara toliko, kot sem jaz.« No, zdaj sem stara toliko in upam, da malo bolj razumem sebe in njo. Ada ni nikoli obsojala mene ali drugih. Njej sem lahko povedala vse, kar nisem mogla zaupati nikomur drugemu. Pravijo, da si srečen, če imaš enega prijatelja, ki te ima rad, čeprav ve za vse tvoje grehe in slabosti. S hvaležnostjo se spominjam njenega prijateljstva.

Ko sem bila stara trideset let, sem obiskala teto v Ameriki. Pri 86-tih je prebelila vso hišo za moj obisk. Gotovo smo ji morali, moji majhni otroci in jaz, iti na živce, a je bila razumevajoča. Teta mi je pokazala svoja čudovita ročna dela in povedala, komu je kaj namenila. Meni je zapustila spomine. Tetina družina je bila blagoslov moje mladosti in moje družine. Ko smo po vojni živeli v revščini, smo se vsi veselili paketa od naše neskončno bogate tete iz Amerike. Gledali smo poročne slike njenih otrok in zdele so se nam tako lepe kot tiste iz očetovih pravljič. V naših otroških letih je bila Amerika pravljična Indija Koromandija, v kateri se cedita med in mleko. Bila je simbol bogastva, pravičnosti in upanja. V mnogih od nas je vzbudila željo po svetu in lepšem življenju. Tetini otroci so mi kasneje povedali, kako je teta po zgodnji smrti svojega moža, preživljala tri otroke med veliko depresijo v Ameriki. Kljub svojim problemom ni nikdar pozabila na našo družino. Amerika je bila vedno luč sveta in srečni smo bili vsi, ki smo tam imeli sorodnike.

John Adams, Benjamin Franklin, George Washington in drugi ustanovitelji ameriške ustave so se strinjali, da v človeški zgodovini nobeni oblasti ni uspelo vzdrževati moralnega življenja brez pomoči vere. Vrline in dela vernikov dajejo ljudem osnovo za harmonično sožitje. Amerika še vedno velja za najbolj patriotsko in zaželeno krščansko deželo, čeprav se zdaj sooča s svetovnimi problemi. Drugače misleči priseljenci tujih verstev, kultur in tradicij skušajo uvesti svoje zakone, tradicije in pravice. Amerika išče močno vodstvo, da bi ohranili deželo naših upov in spominov.

Moj oče je imel dve sestri. Ena je postala teta iz Amerike, druga je postala redovnica. Pri teti redovnici sem bila nekajkrat na počitnicah in sem do nje

gojila strahospoštovanje, ker nisem vedela, kaj skriva pod svojimi skrivnostnimi redovniškimi oblačili in njenim mirnim, nežnim nasmehom. Ona je seveda razumela moj strah in spoštovanje. Zdi se mi, da je želela, da bi ostala z njo, a je razumela mojo željo po svetu. Upam, da sem obema tetama tudi jaz kaj lepega zapustila. Za nami ostane samo vonj ljubezni.

Spomnim se, da smo otrokom govorili: *Sticks and stones will break your bones but words will never hurt you* (Šibe in kamni ti bodo polomili kosti, besede pa te ne bodo nikoli ranile). To ne drži. Besede ranijo in zdravijo. Ne spomnim se šib ali kamnov, a spomin na besede potuje z menoj.

Vsi smo shranili vzpodbudne besede, ki so nam pomagale živeti, ne moremo pa se otresti hudobnih pripomb in krivičnih obsodb.

+ JOŽE VRTAČNIK

V Lightning Ridgu je 20. aprila 2024 umrl Jože Vrtačnik, rojen 22. februarja 1931 v Trbovljah.

Za božič 1968 smo končali hišo v Canberri in naš vodovodar Jože Miklič nas je povabil na izlet v Lightning Ridge. Imel je kamp zraven Jožeta Vrtačnika. Vrtačnik nam je takoj pokazal sobo, v kateri bomo spali sinova in midva z Jožetom. Vrtačnik in njegova številna družina so spali v sosednji sobi. Zjutraj sem malo pozno vstala in se odpravila v kuhinjo. Okoli mize so sedeli moji, Vrtačnikovi in sosedovi otroci. Čakali so na zajtrk. Vrtačnik je kuhal »porridge« (kašo). Tak mi

je ostal v spominu za vedno. Njegovi otroci so mi večkrat povedali, da je oče vedno postavil hrano na mizo. V tistih časih v Lightning Ridgu ni bilo socialne pomoči, zato je moral Vrtačnik delati in se znajti, da otroci niso bili lačni. Pogodbeno je delal na farmah in s seboj vzel ženine sorodnike Aboridžine. Tako je preživel svojo družino in sorodnike. Vrtačnik me je prosil, da bi bila krstna botra njegovim vnukom, in nekateri od otrok se še vedno spominjajo, da so katoliki in da sem jaz njihova botra – godmother. Ker nimajo več mame, se čutim malo odgovorna zanje. Vrtačnik bo za vedno del zgodovine Lightning Ridga.

Ezopove basni za današnji čas (10)

Katarina Mahnič, riše: Zorka Černjak

Kača in orel

Kača in orel se spreta in spopadeta. Kača se ovije okrog orla in ga začne dušiti. Tako ju preseneti kmet in orla osvobodi. Besna kača nato spusti strup v pijačo orlovega rešitelja, ne da bi ta to opazil. Ko hoče kmet piti, pa prileti orel in izbije posodo iz njegovih rok.

Črček in mravlje

Pozimi mravlje sušijo žito, nabreklo od vlage. Mimo pride lačen črček in prosi za hrano. Mravlje ga vprašajo: »Zakaj si poleti nisi pripravljaval zalog?« On jim odvrne: »Nisem imel časa, ker sem čudovito prepeval.« Mravlje se ponorčujejo iz njega: »Če si poleti igral, potem pozimi pleši.«

O povračilu dobrote in marljivosti

Če iskreno premislimo – kolikokrat smo naredili nekaj dobrega, ne da bi vsaj za hipec pomislili, da bomo od tega tudi sami imeli korist? Kolikokrat smo se zaradi drugega odpovedali lepemu predmetu ali prijetnemu dogodku, na katerega smo že dolgo z nestrpnostjo čakali? Kolikokrat smo žrtvovali svoj že razdeljeni čas, da bi bili s prijateljem, ki je potreboval prav našo družbo?

Najbrž redko. Tudi kadar kaj podarimo, se nečemu odpovemo ali koga potolažimo, s temi dejanji pridobimo, smo z njimi poplačani. Preplavijo nas občutki koristnosti in prikritega samoobčudovanja: kako pozoren znam biti, kako nenadomestljiv, kako razumevajoč – res pravi prijatelj. Pa vendar nam naše prave vrednosti ta dejanja ne pokažejo.

Čisto odkrito in zares, brez samoljubja in lažnega odpovedovanja, se odzovemo samo v trenutku, ko smo pritisnjeni ob zid. Ko se moramo takoj odločiti in v hipu

ukrepati ter nimamo časa razmišljati, ali nam bo naše dejanje prineslo zadoščenje ali pa bomo zaradi bliskovitega odziva celo oškodovani. Samo takrat lahko to, kar storimo, pripišemo našemu pogumu in nesebičnosti, samo v tistem trenutku lahko naredimo nekaj čisto iz srca. Prav tako bliskovito se odvija prva basen, ko orel in kmet brez razmišljanja pomagata drug drugemu, in prav zato storita tisto, kar je edino prav. Podobno, če že ne enako, se dogaja z našim delom. Kolikokrat se, utrujeni, naveličani in zlovoljni, vprašamo, kakšen smisel ima vse skupaj. Zakaj se truditi izpopolnjevati se in vedno stremeti k še boljšemu, ko pa so to lastnosti, ki izumirajo v današnjem svetu naglice in hitre pozabe? Kolikokrat se vprašamo, kaj bomo imeli od tega naprezanja v času, ko vse hiti od danes do jutri in nekaj trajno vrednega izgublja svoj smisel. V času, ko prav tisti, ki si najmanj prizadevajo, živijo najboljše.

Pa vendar nas neki notranji glas nezmotljivo vodi dalje. Pomaga nam, da igramo svojo igro, ne glede na to, da drugi igrajo koristnejšo, da dokončamo stvari, ki smo jih razumsko ocenili za nesmiselne in se tako borimo spet in spet. Zadoščenje, ki nas preplavi po tako opravljenem delu, je neprimerno večje in predvsem trajnejše kot vsa mala zadovoljstva tistih, ki sta jim tuja marljivost in trud. Saj tudi skrbnih mravelj ni motilo čričkovo poletno veseljačenje.

**SLOVENSKO SOCIALNO SKRBTSTVO
IN INFORMACIJSKI URAD Inc.
19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101**

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča Slovence in prijatelje, da bo do nadaljnjega naša pisarna odprta vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu od 11. do 12. ure ali po predhodnem dogovoru. Prosimo vas, da se za obisk v pisarni dogovorite preko e-pošte: slovwelfare@bigpond.com ali preko telefona: **+61 407 056 463 Peter Mandelj ali +61 3 9795 8550 Slavka Gorup ali +61 409 478 635 pisarna v Kewju.**

V naši pisarni lahko dobite nasvete in pomoč pri izpolnjevanju uradnih dokumentov za slovensko pokojnino, zahteve za popravilo krivic žrtvam vojnega nasilja, za delnice, oporoke, dediščine in prodajo nepremičnin v Sloveniji, pri iskanju slovenske davčne številke in podobno. Nekaj informacij in potrebne obrazce lahko dobite na naši internetni strani: www.slovenianwelfare.org.au

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

<http://canberra.veleposlanistvo.si>

**Veleposlanik: MARKO HAM
svetovalec in namestnik: DAVOR DEVČIČ**

**EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA
26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606**

**24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000**

*We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.
We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.*

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

MARIJA
KATI CERKVE
HVALENI ZA TVOJE
VARNOST
V PROTOH VON
V BEGUNSTVO
IN ZOBROSTVO
POSTAVIMO
TO SHAMENJE
PRIPADNOSTI
IN VERE, VARNOSTI
DOMOV V MIRU
IN SPOŠTOVANJU
OB 30. OBLETNICI
DOMOVINE 2021.